

Årsredovisning 2023

1	FÖRORD AV ÖVERINTENDENTEN.....	2
2	ÅRET I KORTHET	3
3	RESULTATREDOVISNING	4
3.1	Principer för redovisningen.....	4
3.2	Redovisningens indelning	4
3.3	Verksamhetens intäkter och kostnader	4
3.4	Myndighetens uppdrag.....	5
4	KONST OCH DESIGN SKAPAR NYFIKENHET OCH INTRESSE.....	7
4.1	Besökare	7
4.2	Nya målgrupper.....	8
4.3	Digitala besökare.....	9
4.4	Pedagogisk verksamhet för vuxna	10
4.5	Barn och unga.....	12
4.6	Tillgänglighet för personer med funktionsvariation	14
5	NATIONALMUSEUMS SAMLINGAR ÄR KÄNDA NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT	15
5.1	Samlingspresentationer.....	15
5.2	Utställningar	16
5.3	Regional verksamhet.....	17
5.4	Utlån.....	18
5.5	Förvärv	19
5.6	Bevarandet av samlingarna.....	20
6	NATIONALMUSEUM SOM KUNSKAPSCENTRUM	21
6.1	Forskning	21
6.2	Arkiv och bibliotek	22
6.3	Digitisering och digital utveckling.....	23
7	NATIONALMUSEUM SOM ARBETSGIVARE	25
7.1	Personal och kompetensförsörjning	25
7.2	Praktik och lönebidragsanställning	26
7.3	Mångfald och likabehandling	26
8	NATIONALMUSEUMS MILJÖLEDNINGSARBETE	27
9	NATIONALMUSEUMS LOKALER.....	28
10	AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET	29
11	FINANSIELL REDOVISNING	30
11.1	Resultaträkning	30
11.2	Balansräkning.....	31
11.3	Anslagsredovisning	32
11.4	Sammanställning väsentliga uppgifter	33
11.5	Tilläggsuppgifter och noter	34
12	BILAGOR.....	44
13	UNDERTECKNANDE.....	52

1 FÖRORD AV ÖVERINTENDENTEN

År 2023 har präglats av stora utmaningar. Trots relativt goda publiksiffror och uppskattade utställningar under föregående år, och trots att museet 2022 utsågs till Årets museum i Sverige, gick myndigheten in i 2023 med en underfinansierad budget. Flera kraftfulla besparingsåtgärder vidtogs. Vi minskade antalet utställningsprojekt och beslöt att reducera öppettiderna, vilket innebar att museet på Blasieholmen i Stockholm hade stängt för publik både måndagar och tisdagar. Även på längre sikt såg den ekonomiska situationen mycket svår ut. Övermäktiga kostnadsökningar hotade de kommande åren till följd av den prognosticerade ränteutvecklingen som starkt påverkar museibyggnadens hyra. Under senare delen av året ljusnade emellertid läget. Långtidsprognosen för hyresutvecklingen (som Statens Fastighetsverk gör) såg bättre ut, och vi lyckades tack vare stora ansträngningar få ner det förväntade underskottet för innevarande år. Läget är fortfarande utmanande, men våra möjligheter att själva hantera situationen är större.

Trots att året innebar en reducerad verksamhet innehöll programmet ett par ambitiösa utställningssatsningar. Utställningen *Trädgården – konst och natur under sex sekler* bjöd på en rik presentation av måleri, teckningar, skulptur och grafik som belyste trädgårdens och parkens roll i Europas historia från renässansen till idag. En viktig satsning var också utställningen *Beauty and the unexpected*, som visade en samling modernt och samtida amerikanskt konsthantverk av ett slag som sällan visats i Sverige. Föremålen hade donerats av konstnärer, samlare och galleristen Helen W. Drutt English med familj till The American Friends of the Nationalmuseum of Sweden, vars uppgift bland annat är att stödja Nationalmuseum. Samlingen kommer att tillfalla museet, som därmed får ett stort tillskott av konsthantverk av ett slag som tidigare helt saknats.

Under året gjordes en rad viktiga förvärv. Ett av de mest spektakulära var Eugène Janssons monumentala *Majdemonstration* (1896–1901), en målning som sedan 1901 tillhört Folkets hus i Stockholm. Förvärvet möjliggjordes genom medel från Nationalmusei vänner. Janssons målning är ett viktigt verk i svensk konsthistoria, då det är ett av få konstverk av de ledande sekelskiftesmålarna som belyser den tidiga svenska arbetarrörelsens historia. Vi fortsatte också satsningen på att utöka samlingen av kvinnliga konstnärers verk. Bland annat förvärvades målningar av Hildur Hult, Hanna Pauli och Elisabeth Warling. Ett viktigt förvärv till samlingen av äldre europeiska mästare var *Sovande ung man sittande framför en uppslagen bok*, målad av en konstnär i kretsen kring Rembrandt.

Satsningen på digitalisering fortsatte under 2023. En förutsättning för det är en välfungerande digital infrastruktur och betydande tid har lagts på att implementera en ny version av museets samlingsdatabas MuseumPlus. Satsningen på ökad synlighet och kommunikation i sociala medier har fortsatt. På Instagram har vi gjort livesända kortvisningar av verk i samlingarna som i genomsnitt nått 3 000 personer per visning. Vi har också arbetat framgångsrikt med att nå en ung publik via aktivitet på Tiktok. Årets mest sedda inlägg var ett bildspel som visade detaljer av målningen *Kalkbacksåkning* från 1882 av Bruno Liljefors och fick över 270 000 visningar.

Nationalmuseum har i flera år varit framgångsrikt vad gäller extern finansiering av forsknings- och konserveringsprojekt. Under 2023 pågick bland annat ett konserveringsprojekt kring en av museets vävda tapeter från 1500-talet, samt ett forskningsprojekt om samlingen av illuminerade handskrifter. Museet har dessutom under året lyckats få full extern finansiering, 9,4 miljoner kronor, från Riksbankens Jubileumsfond av ett utställningsprojekt med titeln *Till havet!* som planeras att visas 2026.

Per Hedström, vikarierande överintendent

2 ÅRET I KORTHET

- Året inleddes med att fri entréreformen för de statliga museerna slopades från den 1 januari. Det kan ha bidragit till att antalet besökare till Nationalmuseum på Blasieholmen under året minskade med 23 procent jämfört med 2022.
- Det ekonomiska läget för museet var mycket ansträngt och ett stort besparingsarbete startade för att få ner kostnaderna inom de anslagsramar som Riksdagen beslutat. Detta lyckades efter att kostnadsbesparingar på 24 mnkr gjorts under året. De ekonomiska problemen fick stor massmedial uppmärksamhet och har lett fram till en översyn av den kostnadshyresmodell som gäller för ett antal kulturfastigheter, varav Nationalmuseum är en.
- Den 23 februari öppnade årets stora utställning *Trädgården – konst och natur under sex sekler*. Den omfattade drygt 300 konst- och konsthantverksföremål. Flera framstående konstnärer både äldre och samtida var representerade. Dessvärre vandaliserades en inlånad målning av Claude Monet, *Konstnärens trädgård i Giverny*, av miljöaktivister. Efter en grundlig undersökning av konstverket kunde Nationalmuseum lyckligtvis konstatera att inga skador åsamkats målningen.
- Den 30 mars öppnade utställningen *Beauty and the Unexpected – modernt och samtida amerikanskt konsthantverk*. Den omfattade 81 föremål från 1950-talet till idag, skapade av 79 framstående amerikanska konstnärer.
- I juni avslutade överintendent Susanna Pettersson sitt uppdrag på egen begäran. Hon ersattes av Per Hedström, museets utställningschef, som vikarierade på posten året ut. I december beslutade regeringen att tillsätta Patrick Amsellem som ny överintendent från och med den 8 januari 2024.
- Den 3 juni öppnade utställningen *Badrum för alla* på Gustavsbergs porslinsmuseum. Utställningen ger inblickar i designprocessens steg från idé till verklighet, där ergonomi och materialkunskap är viktiga komponenter. Antalet besökare till Gustavsbergs porslinsmuseum ökade under året med 11 procent.
- Den 4 oktober återöppnade Designmagasinet, som varit stängt på grund av bygget av ny tunnelbana under Blasieholmen. Ett delvis nytt urval från museets samlingar visas, samtidigt som möjligheten har öppnats för privata grupper att abonnera lokalen.
- Årets hedersporträtt föreställande genetikern och nobelpristagaren Svante Pääbo och utfört av konstnären Sixten Sandra Österberg, presenterades i oktober. Porträttet kom att engagera ovanligt många på de sociala medierna.
- Den 13 oktober firades 5-årsjubileum av återöppnandet av Nationalmuseum efter renoveringen.
- I november beslöt Konstakademien fortsätta deponera Rembrandts verk *Batavernas trohetsed till Claudius Civilis* i Nationalmuseum i ytterligare 7,5 år. Överenskommelsen möjliggjordes av en privat donation.
- Den pedagogiska verksamheten har utvecklats och vuxit kraftigt under 2023. Antalet deltagare i pedagogiska verksamheter för vuxna ökade med 32 procent och för barn och ungdomar med 39 procent. En förklaring är fler allmänna visningar och fler nya projekt riktade till olika målgrupper.
- De särskilda medel som Riksdagen tilldelat Nationalmuseum för digitisering och digital utveckling har möjliggjort flera satsningar. Under året har ett omfattande arbete med att implementera en ny samlingsdatabas genomförts, som ska tas i bruk under februari 2024. Systematisk digitisering av museets samlingar har pågått. Bland annat har ett stort antal teckningar fotograferats och föremålssuppgifter har uppdaterats och redigerats. Introducerande texter har författats till digitala kataloger och utställningar. Medelsförstärkningen har även använts till att utveckla nya digitala visningar.

3 RESULTATREDOVISNING

Varje strategiskt mål bygger på olika aktiviteter inom verksamheten samt nyckeltal/indikatorer för att kunna bedöma effekten av genomförda aktiviteter (måluppfyllelse). Nationalmuseum (NM) arbetar kontinuerligt med att implementera och utveckla indikatorerna i syfte att ge ett bra underlag för att mäta måluppfyllelse, men också för hur uppföljning och rapportering ska utformas.

Av bilaga 1 framgår Nationalmuseumns övergripande strategiska mål samt tillhörande resultatindikatorer, kvantitativa och kvalitativa, som tagits fram i syfte att utvärdera verksamhetens måluppfyllelse.

Avseende Nationalmuseumns prestationer bedömer NM att det inte är relevant att redovisa någon styckkostnad, då verksamheten i hög grad består av varierande uppdrag och projekt mellan åren vilka ofta skiljer sig mycket åt både i kostnad och omfattning.

3.1 Principer för redovisningen

Årsredovisningen består av resultatredovisning och finansiell redovisning. Den sistnämnda omfattar resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning och noter. Myndigheten Nationalmuseum redovisar och kommenterar sitt resultat dels utifrån de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion, dels utifrån vad regeringen särskilt angett i regleringsbrev eller andra beslut. Resultatredovisningen innehåller väsentlig information om vad myndigheten har presterat i förhållande till uppgifter och mål som regeringen har beslutat för myndighetens verksamhet.

Årsredovisningen syftar, i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, till att möta regeringens behov av att följa upp myndighetens verksamhet utifrån tänkta effekter, måluppfyllelse och kvalitet och därmed ge regeringen underlag för prövning och budgetering av myndighetens verksamhet. Samtliga redovisade resultat kommenteras och analyseras för att ge regeringen ett informativt underlag för redovisning till riksdagen och för att kunna bedöma politikens genomslag.

3.2 Redovisningens indelning

Myndighetens verksamhet har delats in i tre övergripande uppgifter enligt instruktion:

- att vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika de samlingar som har anförtratts myndigheten (bevara)
- att genom utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet levandegöra den konst som finns i museets samlingar (visa)
- att inom det egna verksamhetsområdet verka för ökad kunskap grundad på forskning (forska).

Verksamheterna vid de platser där det går att se Nationalmuseumns föremål, se avsnitt om regional verksamhet, ingår i ovan angivna verksamhetsgrenar. Det ekonomiska utfallet per verksamhetsgren redovisas nedan.

3.3 Verksamhetens intäkter och kostnader

Intäkterna består av anslagsmedel, avgiftsintäkter och bidragsintäkter. Avgiftsintäkterna utgörs av bland annat entré- och visningsintäkter, försäljningsintäkter och hyresintäkter samt finansiella intäkter. Intäkterna har fördelats på de tre verksamhetsgrenarna och anslagsmedlen utgör skillnaden mellan de totala kostnaderna och avgifts- och bidragsintäkter.

Kostnaderna är indelade i personalkostnader, lokalkostnader samt kostnader för övrig drift (där även avskrivningar och finansiella kostnader ingår). De direkta kostnaderna utgör, förutom de kostnader som är direkt hänförliga till aktiviteter, även kostnaden för den personal som direkt arbetar inom verksamhetsgrenen. Under 2023 har tidredovisning införts för samtliga anställda, vilken har använts för att fördela personalkostnaderna. För jämförelseåren 2021 och 2022 har fördelningen av personalkostnaderna skett genom chefernas uppskattning. Overheadkostnader består av personal-, lokal- och driftkostnader för ledning och administration. Dessa kostnader har fördelats på de tre verksamhetsgrenarna proportionellt till de direkta kostnaderna. Lokalkostnaderna omfattar utöver hyra även kostnader för el, reparationer och städning.

Tabell 1

tkr Intäkter och kostnader	Bevara			Visa			Forska			Total		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Intäkter av anslag	90 297	80 610	72 189	139 978	155 250	151 915	13 980	18 022	18 471	244 255	253 882	242 575
Avgiftsintäkter mm	1 149	517	2 084	45 487	34 438	20 721	4 442	4 968	5 263	51 078	39 923	28 068
Bidragsintäkter	1 601	1 057	7 633	4 953	6 453	2 592	4 690	5 442	3 761	11 244	12 952	13 986
Summa intäkter	93 048	82 184	81 906	190 418	196 141	175 228	23 112	28 432	27 495	306 577	306 757	284 629
Kostnad personal	37 706	20 132	18 936	50 434	61 787	57 593	14 992	18 043	17 450	103 133	99 962	93 979
Kostnad lokaler	43 257	36 988	36 209	75 436	78 316	70 828	2 447	3 569	3 790	121 139	118 874	110 827
Kostnad övrig drift	11 954	25 064	26 762	64 452	56 162	46 806	5 673	6 819	6 256	82 079	88 045	79 824
Summa kostnader	92 917	82 184	81 906	190 322	196 265	175 227	23 112	28 432	27 495	306 351	306 880	284 629
Årets kapitalförändring	131	0	0	96	-123	0	0	0	0	227	-123	0

3.4 Myndighetens uppdrag

Myndigheten Nationalmuseum har enligt förordningen (2007:1175) med instruktion för Nationalmuseum till uppgift att främja konsten, konstintresset och konstvetenskapen. Myndigheten ska särskilt levandegöra de äldre konstformerna och deras samband med den nutida konsten och samhällets utveckling samt verka för konstnärlig och kulturell förnyelse. Myndigheten ska verka för att dess verksamhet ska vara en angelägenhet för alla människor i samhället. Myndighetens ansvars- och samlingsområde omfattar äldre måleri, skulptur, teckning och grafik, företrädesvis från tiden före år 1900, samt porträtt, konsthantverk och form och design från äldre tid till nutid.

Myndigheten ska särskilt

1. vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika de samlingar som har anförtratts av myndigheten
2. hålla ett urval av de samlingar som är avsedda för utställning tillgängligt för allmänheten, bedriva utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet samt utlånings- och depositionsverksamhet
3. inom sitt område vetenskapligt bearbeta övriga samlingar av konst och konsthantverk som tillhör eller understöds av staten
4. verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde.

Myndigheten ska bedriva internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete, och även samarbeta med Moderna Museet om gemensamma funktioner.

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2023 har Nationalmuseum ett antal återsrapporteringskrav och uppdrag.

Återsrapporteringskrav:	Redovisas i avsnitt:
Den verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka den unga publiken	4.5
De åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning	4.6
Förändringar i besöksutvecklingen i förhållande till tidigare år	4.1
Nationalmuseum ska specificera myndighetens totala lokalkostnader för 2023	9
Nationalmuseum ska särredovisa eventuella sponsringsintäkter i not till resultaträkningen.	11.5 not 2
Nationalmuseum ska redovisa fördelningen av eventuella bidragsintäkter mellan statliga bidrag, icke-statliga bidrag respektive bidrag från mellanstatliga organ i not till resultaträkningen.	11.5 not 3
Nationalmuseum ska särskilt redovisa utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts i enlighet med det så kallade MU-avtalet.	12. Bilaga 2

Nationalmuseum ska redovisa hur arbetet med att åstadkomma ekonomisk balans i de avgiftsbelagda verksamheterna fortskrider.	10 not 2
Nationalmuseum ska redovisa resultat av arbetet med digitisering av myndighetens samlingar och den digitala förmedlingen av verksamheten. Av redovisningen ska följande framgå: samlingarnas storlek, inklusive årets tillväxt, hur stort antal och andel av samlingarna som är digital, varav andelen som är digitalt tillgänglig t.ex. i egna produktioner eller för vidareutnyttjande av andra aktörer. Vidare ska framgå kostnader för såväl digitisering som digital förmedling och hur stor del av resultatet som härrör från den medelförstärkning för ändamålet som myndigheten har tilldelats.	5.6, 6.2–6.3
Uppdrag	
Myndigheten ska redovisa prognoser för 2023–2026 vid fyra prognostillfällen.	Har redovisats i stats-redovisningssystemet Hermes.
Nationalmuseum ska arbeta för en fortsatt regional närvaro, till exempel genom samarbeten med regionala museer.	5.2, 5.3
Ett museum ska utifrån sitt ämnesområde bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Utställningar och annan publik verksamhet vid ett museum är en omistlig del i ett levande och tillgängligt kulturliv. Myndigheten ska därför med utgångspunkt i 7 § museilagen (2017:263) redovisa utvecklingen av sitt arbete med att utvidga sina målgrupper och nå nya besökare sedan lagen trädde i kraft. Myndigheten ska vidare redovisa vilka effekter detta arbete har resulterat i. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) vid två tillfällen, senast den 22 februari 2024 och senast den 22 februari 2025.	4.2
Tidigare givna uppdrag i regleringsbrev eller särskilda regeringsbeslut	
Uppdrag att vidta energibesparingsåtgärder inom den statliga förvaltningen	Har redovisats månadsvis.
Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2021–2023	Redovisas till Statskontoret senast den 15 feb 2024.
Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2021–2023	Redovisas till Statskontoret senast den 15 feb 2024.

Nationalmuseum gör bedömningen att samtliga ovanstående uppdrag har genomförts på ett tillfredsställande sätt.

4 KONST OCH DESIGN SKAPAR NYFIKENHET OCH INTRESSE

Nationalmuseum har till uppgift att främja konsten, konstintresset och konstvetenskapen. Myndigheten ska särskilt levandegöra de äldre konstformerna och deras samband med den nutida konsten och samhällets utveckling samt verka för konstnärlig och kulturell förnyelse. Myndigheten ska verka för att dess verksamhet ska vara en angelägenhet för alla människor i samhället. Uppdraget omfattar bland annat att bedriva pedagogisk verksamhet.

Enligt regleringsbrevet ska myndigheten redovisa den verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka den unga publiken, de åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, åtgärder som har vidtagits för att nå nya besökare och förändringar i besöksutvecklingen i förhållande till tidigare år. Myndigheten ska även redovisa utvecklingen av sitt arbete med att utvidga sina målgrupper och nå nya besökare sedan museilagen (2017:263) trädde i kraft och vilka effekter detta arbete har resulterat i. Myndigheten ska vidare arbeta för en fortsatt regional närvaro

Enligt museilagen (2017:563) ska ett museum utifrån sitt ämnesområde bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. På så sätt fyller museer en viktig demokratisk funktion i samhället. Nationalmuseum strävar efter att alla besökare ska känna sig välkomna och att erbjuda en så bred programverksamhet som möjligt. Genom den pedagogiska verksamheten ges samtida perspektiv på historien och historiska perspektiv på samtiden, vilket leder till fördjupade samtal om konst och design för alla åldrar. Barn och ungas rätt till kultur enligt Barnkonventionen säkras genom satsningarna på barnens konstvärld med bland annat utställningar, ateljéverksamhet och familjeaktiviteter utan kostnad.

4.1 Besökare

Under 2023 registrerades 389 626 besök i museibygnaden på Blasieholmen, vilket är en minskning med 23 procent från föregående år. Kombinationen av tuffare privatekonomi, återinförd entréavgift till museet och höjt säkerhetsläge i landet kan ha bidragit till utfallet. 173 281 besökare löste biljett till museets samlingar inklusive tillfälliga utställningar, varav 12 procent var barn och unga under 20 år. På grund av museets ansträngda ekonomi valde museet att från årsskiftet hålla stängt ytterligare en dag i veckan, tisdagar, samt att endast visa en tillfällig utställning per våningsplan. Även det bidrog sannolikt till det minskade besöksantalet och till att färre besökare valde att återkomma under året när det tillfälliga utbudet inte skiftade.

På Gustavsbergs Porslinsmuseum registrerades 8 335 besök. Det är en ökning med 11 procent jämfört med 2022. Museet har inte påverkats av sloandet av fri entré, eftersom entréavgift togs ut även tidigare år. Biljetten ger tillgång till hela samlingspresentationen samt den tillfälliga utställningen. Under årets första månader visades fortsatt utställningen *AfterGlow*. Den 3 juni öppnades *Badrum för alla*. Bidragande orsaker till publikökningen kan vara att årets tillfälliga utställning har en mer övergripande och lättillgänglig tematik och att programverksamheten i ateljén har synliggjorts i högre grad. Även det faktum att museet nu har varit i Nationalmuseums regi sedan 2020 och att en återkommande besöksmålsstruktur har skapats, kan ses börja ge resultat. Arbetet med att etablera och utveckla Gustavsbergs Porslinsmuseum i Nationalmuseums regi fortgår. Analyser av besöksfrämjande åtgärder i miljö och utbud är centrala för fortsatt utveckling.

Nationalmuseum är ålagt att rapportera besöksutvecklingen för Nationalmuseum och Gustavsbergs Porslinsmuseum till Myndigheten för kulturanalys. På Nationalmuseum mäts antalet besök genom besöksräknare vid huvudentrén som registrerar alla som går in och ut i museet, även besökare till butik och restaurang. Av summan dras 1 procent för eventuell felräkning och personal. På Gustavsbergs Porslinsmuseum baseras antalet besök på antal förmedlade biljetter. Övrig besöksstatistik har lämnats in från respektive besöksmål och omfattas inte av Nationalmuseums rapporteringsansvar.

Publikundersökningar har skett löpande och med fokus på Nationalmuseums verksamhet på Blasieholmen. Där uppgav 80 procent att de besökte museet för att ta del av dess samlingar. Under sommarperioden juni–augusti var två av tre förstagångsbesökare, vilket kan förklaras av den ökade tillströmningen av turister till Stockholm. Andelen unga under 20 år var under sommarperioden dubbel så stor (25 procent) som under 2023 som helhet.

Tabell 2

Besök Nationalmuseums verksamheter	2023	2022	2021
Nationalmuseum ¹	389 626	507 442	247 235
Gustavsbergs Porslinsmuseum ²	8 410	7 496	10 028
Summa besök NM:s verksamheter	398 036	514 938	257 263
Besök övriga utställningsplatser			
Drottningholms slott	112 518	95 774	20 119
Gripsholms slott	60 992	51 623	38 921
Gustav III:s antikmuseum ³	42 473	52 924	0
Nationalmuseum Jamtli	21 779	22 380	18 990
Lövstabruks herrgård	2 416	2 236	1 457
Läckö slott	52 477	54 754	54 000
Nynäs slott ⁴	4 220	2 966	4 327
Rosersbergs slott	3 125	3 177	1 948
Salsta slott	4 248 ⁵		
Strömsholms slott	6 870	7 017	3 175
Tessinstitutet i Paris (Svenska institutet)	32 320	31 213	14 678
Ulriksdals slott ⁶	4 369	4 641	0
Summa besök övriga utställningsplatser	347 807	328 705	157 615
Totalt antal besök samtliga utställningsplatser	745 843	843 643	414 878

1 Museet var stängt första kvartalet 2021 på grund av pandemin och öppnade den 6 april.

2 Museet var stängt första kvartalet 2021 på grund av pandemin och öppnade den 9 april.

3 Anläggningen var stängd under 2021.

4 Den besöksiffra som finns tillgänglig för 2021 avser besökare som gått på slottvisning.

5 Antal betalande besökare på visningar och evenemang. Redovisas fr o m 2023. Det totala antalet besökare uppskattas till 12 000 under 2023.

6 Slottet var stängt under 2021.

4.2 Nya målgrupper

Ett museum ska utifrån sitt ämnesområde bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Utställningar och annan publik verksamhet vid ett museum är en omistlig del i ett levande och tillgängligt kulturliv. Myndigheten ska därför med utgångspunkt i 7 § museilagen (2017:263) redovisa utvecklingen av sitt arbete med att utvidga sina målgrupper och nå nya besökare sedan lagen trädde i kraft. Myndigheten ska vidare redovisa vilka effekter detta arbete har resulterat i. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) vid två tillfällen, senast den 22 februari 2024 och senast den 22 februari 2025.

De senaste åren har en rad digitala satsningar gjorts för att nå nya målgrupper. Bland annat har från 2022 en serie kortfilmer för barn om verk i samlingarna tagits fram och publicerats i sociala medier och på museets hemsida. I kommentarsfälten svarar museets pedagoger på frågor. Från hösten 2022 ges digitala livevisningar på Instagram varje måndag för en konstitresserad publik som inte kan eller vill ta sig till museet. Här berättar intendenten och konservatorer om utvalda föremål och svarar på frågor. Digitala föreläsningar erbjuds och i slutet av 2023 lanserades bokningsbara digitala visningar. (Se även 4.4 och 4.5.)

En stor satsning för att nå den yngre målgruppen efter återöppnandet 2018 är *Barnens konstvärld*. Den omfattar ateljéverksamhet, familjeaktiviteter och utställningar riktade till barn. De flesta aktiviteter är avgiftsfria. Verksamheten för barn har kunnat utökas kraftigt, tack vare att en helt ny yta nu är vikt åt utställningar för barn. Museet har nu också två ateljéer för skapande verksamhet i stället för tidigare en. (Se även 4.5)

Hösten 2019 lanserades uppskattade babyvisningar för nyfikna vuxna med barn i sitt- och krypålder (3–11 månader). Här får vuxna möjlighet att tillsammans med sin baby uppleva konsten och museibyggnaden på ett nytt sätt. Tillsammans med en konstpedagog tittar deltagarna på ett konstverk och utforskar ett taktill material i utställningssalarna. Visningen sker i lugn takt och avslutas med en sinnlig workshop i ateljén.

För att säkerställa att alla gymnasieelever ska kunna ta del av museets utställningar utan att betala har NM valt att ha fri entré för alla under 20 år. Enligt förordningen med instruktion för Nationalmuseum ska entrén vara fri för barn och unga under 19 år.

2021 skapade Nationalmuseum ett konto på Tiktok för att nå ut till fler unga. Enligt undersökningen *Svenskarna och internet 2023* använder 57 procent av dem födda på 00-talet Tiktok dagligen. Flera av museets inlägg 2023 har nått en mycket stor publik. (Se även 4.3.)

För att nå nyanlända och arbeta med integration har NM ett samarbete med *Svenska med baby*, en ideell förening som skapar möten i syfte att bryta segregation. Tillsammans ordnar vi eftermiddagsträffar i museet där nyanlända föräldrar med små barn och etablerade svenska familjer möts. I ett samarbete med *RFSL newcomers* har NM ordnat konststämor och workshops för nyanlända LGBTQ+-personer. Visningar har också ordnats för nätverket *Internationella bekantskaper*, som arbetar för att främja kontakter mellan etablerade svenskar och nyanlända personer.

4.3 Digitala besökare

Utöver fysiska besök i museerna sker dygnet runt möten med besökare på museets digitala och sociala plattformar. De digitala mötena ger möjlighet till såväl innehåll med ett bredare tilltal i syfte att väcka intresse för konst, som fördjupade möten med specialintresserade. Här når vi målgrupper som aldrig annars besöker museer. I slutet av året blev Nationalmuseum behörig till Google Ad Grants, vilket gör museets innehåll mer synligt på Google.

Nationalmuseum har konton på Facebook, Instagram, Tiktok, LinkedIn, YouTube och Pinterest. Gustavsbergs Porslinsmuseum har egna konton på Facebook och Instagram. För kanalerna produceras innehåll löpande: livesända minivisningar från museets salar som får ligga kvar i flödet, bildsatta ljudspår som lyfter fram föremål ihop med audioguiden, poster om föremål i tillfälliga utställningar, om program, produkter i shopen, nyförvärv, ny forskning och konserveringstekniker. I de livesända visningarna på Instagram på måndagar har tittarna fått möta museets intendent och ställa frågor. Visningarna har pågått i tio minuter och visat upp museets bredd av design, teckning och måleri. I kommentarfältet har vi fått kommentarer som: "Mycket intressant!", "Så fin föreläsning, längtar till nästa måndag!" och "Tusen tack for at dere gjør dette hver mandag!". Många givande frågor har visat på intresset som föremålen väckt.

Den 3 februari var Nationalmuseum värd för ett seminarium om Tiktoks kultursatsning #Kulturkollen, med Tiktok, Sveriges Museer och Svensk Scenkonst. Bakgrunden var en enkät från Ipsos, där tre av fem Tiktokanvändare svarat att de har ett stort intresse för museer medan nio av tio var intresserade av film och musik. Syftet med Tiktoks kampanj var att få användarna att upptäcka nya kulturformer. Under skolornas lovveckor fick innehåll märkt #Kulturkollen extra stor synlighet. Nationalmuseum nyttjade det genom att publicera mycket innehåll.

NM:s mest sedda inlägg på Tiktok under 2023 publicerades den 30 mars, en dag när snön vräkte ner. Den innehöll ett bildspel som visade detaljer av Bruno Liljefors målning *Kalkbacksåkning* från 1882. Genom en inledande text kopplade vi målningens samtid till vår egen: *Så här såg det ut för 141 år sedan*. Inlägget fick 273 400 visningar och sparades 478 gånger. Cirka 60 procent av dem som såg det var 18–24 år, en grupp vi har svårt att nå på andra plattformar. Vårt näst mest sedda inlägg blev *Drottning Kristina och samtida kändisar* med 107 000 visningar. Det visade Sébastien Bourdons målning av Drottning Kristina från 1653. Tiktoks eget populära filter lyfte fram likheter mellan porträttet och samtida kändisar som Ashton Kutcher och Anne Hathaway.

De sociala kanalerna används också för att lyfta fram myndighetens regionala närvaro. Ett exempel var en adventskalender på Instagram, som i 24 inlägg berättade om 24 porträtt ur Statens porträttsamling på Gripsholms slott. Kanalerna är också basplattformar för marknadsföring av besöksmål och tillfälliga utställningar i syfte att leda till biljettköp. Kampanjerna A- och B-testas i förhand för att hitta den mest lyckade versionen, och läggs upp som trattannonsering mot olika segment.

Appen *Nationalmuseum visitor guide* innehåller information om alla föremål som ställs ut på Nationalmuseum och Gustavsbergs Porslinsmuseum, samt de som visas i tillfälliga utställningar på Nationalmuseum Jamtli, Gripsholms slott och Läckö slott. Genom appen kan besökarna ta del av bilder och information och lyssna till ljudspår inför, under och efter ett besök. Nytt för i år är att texter har kopplats till audioguiderna, så att besökarna både kan höra informationen och läsa den i mobilen. För att uppmärksamma fler besökare på att appen kan användas som

verktyg under besöket har skyltningen om appen förstärkts i utställningssalarna och en ny användarmanual i infografik producerats och visas på skärmar i museet. Appen har också varit föremål för två studenter egna studier om digitala verktyg som stöd vid museibesök.

Myndigheten driver två webbplatser, en för Nationalmuseum och en för Gustavsbergs Porslinsmuseum. Nationalmuseum.se besöks i första hand inför ett fysiskt besök. Sidor om tillfälliga utställningar, samlingspresentationer och besöksinformation har flest visningar. Andra välbesökta delar är de som bjuder in vuxna och barn till att utforska konst och design digitalt. Kalendern, som efter 2022 års omarbetning nås från såväl startsidan som andra relevanta ställen, är också populär. Av sidorna som vänder sig mot skolor röner studiematerial för användning i klassrummet mest intresse. Med detta material når museet lärare och elever i hela landet. Arbetet som startade 2022 mot en mer lättnavigerad och målgruppsfokuserad webbplats, har fortgått och förbättringarna har implementerats även på sajts engelska version. SEO-arbetet har intensifierats. Generösa landningssidor, i syfte att driva mot biljettköp, har skapats och kopplats mot kampanjer i sociala kanaler. Sidan *Entrépriser och biljetter*, som länge haft flest sidvisningar, har halkat ner till en fjärdeplats. Användarna går i stället direkt till biljettköp via nya strategiskt placerade knappar på respektive utställningssida. Tre forskningsprojekt där utveckling av webbplatsen har involverats, och webben också blivit en visningsplats är: *Genom pappret – kopior och kalkeringar*, *Illuminerade handskrifter* och *NEO Collections*.

Webbplatsen gustavsbergsporslinsmuseum.se är huvudsakligen en besöksmålssajt. Här är användarna mycket intresserade av eget kreativt arbete i verkstan. Näst efter startsidan är sidan om aktiviteten *Dreja* mest besökt. Sidorna om utställningen *Badrum för alla*, liksom praktisk besöksinformation är också välbesökta. Intresset för samlingspresentationen har minskat.

I nyhetsbrev ges information och tips om aktuella händelser på museet. Särskilda brev riktar sig till skolorna. Från och med juni har breven skickats med det nya verktyget *Ungapped* som ger större flexibilitet för anpassade erbjudanden och innehåll till olika målgrupper. Det kan även användas till bland annat evenemangshantering och enkäter. Vid bytet rensades inaktiva mejlkontakter bort, vilket medfört en markant högre öppningsfrekvens.

Tabell 3

Digitala besökare ¹	2023	2022	2021
Antal besökare webbplats Nationalmuseum	513 013 ²	491 902	518 762
Antal besökare webbplats Gustavsbergs Porslinsmuseum	20 952 ²	14 781	22 547
Antal prenumeranter nyhetsbrev	18 600	17 900 ³	35 000
Antal användningar av appen ⁴	51 786	65 235	40 515

1 Besökare = användare som inlett minst en session inom angivet intervall.

2 Under 2023 implementerades en ny version av webbanalytiksverktyget. Data för perioden 13 juni–2 juli saknas helt på grund av inläsningsfel. För de engelska sidorna på webbplatserna saknas data för 13 juni–6 augusti.

3 Under 2022 rensades inaktuella och ogiltiga adresser bort, vilket minskade antalet prenumeranter.

4 Siffrorna för 2022 och 2023 anger antal "engagerade sessioner" där användaren exempelvis varit aktiv i minst tio sekunder eller besökt två eller fler sidor. 2021 beräknades användningen genom att multiplicera antalet användare den 31 december med 365.

4.4 Pedagogisk verksamhet för vuxna

Under året har vi arbetat med att skapa ett rikt utbud av både fysiska och digitala aktiviteter för den vuxna publiken. Antalet vuxna deltagare i pedagogisk verksamhet i museet på Blasieholmen ökade med 34 procent jämfört med 2022. Särskilt ökade antalet deltagare i offentliga visningar. En förklaring kan vara att allmänna visningar och temavisningar med biljett i högre utsträckning erbjudits som komplement till bokningsbara gruppvisningar. Det ger större möjlighet även för enskilda besökare att möta museets konstpedagoger. Vi har sett över rubriker och lyft visningarna på hemsidan och i sociala medier för att öka kännedomen om dessa tillfällen. Kursdagar där deltagarna har fått möta experter från olika fält inom museet har också lockat fler besökare från hela landet. Antalet bokade visningar har däremot sjunkit. Sannolikt är det en följd av den återinförda entréavgiften, som gjort bokade visningar av museets samlingar betydligt dyrare. Färre tillfälliga utställningar och stängda tisdagar kan också ha bidragit.

Digitalt har ett format med korta livesända minivisningar varje måndag på Instagram fått bra spridning och stor uppskattning. Digitala besökare kan delta live, men också se visningarna i efterhand. Formatet gör museet mer personligt. Deltagarna får möta flera professioner och även komma in bakom kulisserna till konservatorsateljéer, vissa magasin och stängda museisalar. Under den mörka årstiden har digitala föreläsningar kring museets

aktuella utställningar erbjudits. Ett nytt bokningsbart digitalt visningsformat har arbetats fram och lanseringen påbörjades årets sista månader.

Den fysiska programverksamheten har utökats och strukturerats på nya sätt. Under vår- och höstsäsong har museets öppna torsdagskvällar erbjudit fördjupade möten bland annat i form av föreläsningar, presentationer och panelsamtal. Nya programformat har tagits fram tillsammans med Kungliga Operan och Kulturhuset Stadsteatern: *Konsten att lyssna* erbjuder konserter i utställningssalarna och *Nationalmuseum på Bio* skapar möten mellan långfilm, bildkonst och människor genom filmvisning med introduktioner på Klarabiografen. En programserie med tre tillfällen genomfördes i början av året tillsammans med organisationen Noncitizen, där samtida film på temat migration sattes i relation till museets samlingar. Flera större seminarier och konferenser har genomförts. Intresset från företag och organisationer att arrangera kulturella aktiviteter med konstvisningar för anställda vid kvällsevening ökade under året och ett flertal visningar för större grupper ordnades kvällstid. Museet arrangerade även visningar och program för vuxna i samband med *Slow Art Day* i april och *Stockholms Pridevecka* i augusti.

En ny audioguide för vuxna är under framarbetande i samverkan i samverkan mellan avdelningarna för samlingar, kommunikation och pedagogik. Inspelning och lansering sker våren 2024. Även till utställningen *Beauty and the unexpected* gjordes ett större samarbete kring audioguide för vuxna.

Administrativt och logistiskt har arbetet med bokning och bemanning organiserats om. Dels har anställningsvillkoren för uppdragsanställda pedagoger anpassats till ny lagstiftning, dels har boknings- och biljettfunktionerna för hela den publika pedagogiska verksamheten samlats i ett team kopplat till pedagogiska enheten.

På Gustavsbergs Porslinsmuseum har den publika pedagogiska verksamheten fortsatt etableras och växa, framför allt för familjer. Visningar för vuxna av samlingarna och utställningen kan bokas, men logistik och bemanning behöver förbättras. Under sommaren inleddes ett pilotprojekt med att erbjuda korta introduktioner till alla besökare. De hölls av värdarna och formatet ska vidareutvecklas 2024. I samverkan med Porslinsmuseets vänner har ett nytt programformat för vuxna arbetats fram. 2024 lanseras det som *Berättarfredagar på museet*, där en rik lokal erfarenhet av porslinsfabriken står i centrum. Tre kreativa workshops för vuxna genomfördes, två kopplade till utställningen *Afterglow* där deltagarna fick arbeta med två av de utställande konstnärerna, och en under Stockholm Craft Week, om Gustavsbergs Porslinsmuseum, på Nationalmuseum. *Claywork-craftwork* blev en välbesökt kreativ och social kväll med workshop och bar.

Tabell 4

Nationalmuseum	2023	2022	2021
Pedagogisk verksamhet för vuxna			
Antal bokade visningar	362	412	151
Antal offentliga visningar	219	73	4
Antal seminarier och föreläsningar	41	42	22
Antal tillfällen för övrig kursverksamhet	33	7	9
Totalt antal tillfällen	655	534	186
Antal deltagare bokade visningar	5 960	7 104	2 540
Antal deltagare offentliga visningar	3 551	783	52
Antal deltagare seminarier och föreläsningar	2 424	1 938	764
Antal deltagare kursverksamhet	1 359	106	180
Totalt antal deltagare	13 294	9 931	3 536
Gustavsbergs Porslinsmuseum	2023	2022	2021
Pedagogisk verksamhet för vuxna			
Antal bokade visningar	11	31	7
Antal offentliga visningar	0	0	1
Antal seminarier och föreläsningar	2	0	0
Antal tillfällen övrig kursverksamhet	36	0	0
Totalt antal tillfällen	49	31	8
Antal deltagare bokade visningar	213	480	125
Antal deltagare offentliga visningar	0	0	6
Antal deltagare seminarier och föreläsningar	42	0	0
Antal deltagare övrig kursverksamhet	226	0	0
Totalt antal deltagare	481	480	131

Tabell 5

Nationalmuseum	2023	2022	2021
Digital pedagogisk verksamhet för vuxna			
Antal digitala bokade visningar	10	5	25
Antal digitala offentliga visningar	0	3	18
Antal digitala seminarier och föreläsningar	2	5	21
Antal tillfällen digital övrig kursverksamhet	0	0	12
Totalt antal tillfällen	12	13	76
Antal deltagare digitala bokade visningar	546	185	769
Antal deltagare digitala offentliga visningar	0	13	229
Antal deltagare digitala seminarier och föreläsningar	255	38	272
Antal deltagare digital övrig kursverksamhet	0	0	99
Totalt antal deltagare	801	236	1 369
Gustavsbergs Porslinsmuseum	2023	2022	2021
Digital pedagogisk verksamhet för vuxna			
Antal digitala bokade visningar	0	1	0
Antal digitala offentliga visningar	0	0	0
Antal digitala seminarier och föreläsningar	0	1	3
Antal tillfällen digital övrig kursverksamhet	0	0	0
Totalt antal tillfällen	0	2	3
Antal deltagare digitala bokade visningar	0	30	0
Antal deltagare digitala offentliga visningar	0	0	0
Antal deltagare digitala seminarier och föreläsningar	0	46	27
Antal deltagare digital övrig kursverksamhet	0	0	0
Totalt antal deltagare	0	76	27

Tabell 6

tkr	2023	2022	2021
Kostnader Pedagogisk verksamhet ¹	12 547	13 788	12 323

1. Kostnader för prestationen tillgänglighet redovisas inte fr o m 2021. Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under dessa år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer.

4.5 Barn och unga

Verksamhet för barn och unga arrangeras dels under fritiden, dels i samarbete med skolorna, som erbjuds bokningsbara program och visningar. I båda kategorierna utökades programutbudet under 2023. Antalet deltagare ökade med 32 procent på Nationalmuseum och 92 procent på Gustavsbergs Porslinsmuseum.

På helger och lov har ett rikt program erbjudits familjer. Året inleddes med tre slutsålda *ficklampsvisningar*, där barn och medföljande vuxna fick en unik visning på ett stängt museum av karaktären superintendent Arva. Konceptet var ett resultat av ett flerårigt utvecklingsarbete i projektet *Konstexpressen*. Öppna familjesöndagar och lovverksamhet med ateljéprogram har kontinuerligt genomförts. Familjevisningar ges för barn i olika åldrar: *babyvisningar* för de allra minsta, *NM Mini* för dem som just börjat resa sig och *Nyfiken tillsammans* för de äldre barnen. Uppsala universitets barn- och babylab har deltagit i några visningar, och ett utvecklingsarbete pågår. Ateljéverksamheten har påbörjat en utvidgning mot unga samt unga vuxna i ett format med kvällsworkshops, som ska lanseras i början av 2024.

Även skolorna har erbjudits ett stort utbud av bokningsbara program. Ett mönster vi sett efter pandemin är färre skolbesök med *yngre* elever. Ökad samhällsoro begränsar skolornas vilja att resa kollektivt och en kärvare ekonomi slår mot skolornas budget för museibesök. En omvärldsanalys visar att andra museer ser samma utveckling. Uppskattade lärarkvällar har erbjudits både digitalt och fysiskt. För *Skapande skola*, ett projekt där Kulturrådet ger stöd till skolorna, är bokningsintresset fortsatt stort. Under året har flera större *Skapande skola*-projekt genomförts för både äldre och yngre åldrar, varav några ute på skolorna, anpassade till elevernas förutsättningar. Nya bokningsbara skolprogram har lanserats, ett för högstadiet och gymnasiet om hur framväxten av nationsbegreppet påverkade konst och samhälle, och två program för olika åldrar om hur formgivning och design förändrar världen. Samarbetet med plattformen *Sveriges Historia* har utvecklats och de lektioner om

Drottning Kristina som barn och *Karl XII:s likfärd* som lanserats är bland de mest välbesökta på plattformen. Under hösten arbetades en lektion fram om *Valdemar Attedals brandskattning av Visby* som lanseras våren 2024.

Att skapa mötesplatser för alla åldrar och möten med konst över generationerna är ett prioriterat mål. Lördagen den 28 oktober ordnades för andra året en teckningsfest med visningar, workshops, kurser och skulpturkroki. Studenter från Kungliga konsthögskolan tecknade i salarna och två föreläsningar kring teckning gavs. I samverkan med kommunikationsavdelningen har korta filmer/bildspel för barn lanseras digitalt med målet att stimulera nyfikenhet med lekfullhet och humor. De har spridits via sociala medier och nått en stor publik via Tiktok. Andra vågar att nå nya målgrupper har varit samverkan med organisationer som *Svenska med baby* och *RFSL newcomers*. Träffar har ordnats på museet, med konstsamtal och workshops.

Barnutställningen *Villa Curiosa* har varit öppen för familjer på helger och lov och för skolklasser på vardagar. Parallellt har arbetet med en kommande utställning för barn på temat *Färg* inletts. Kopplat till den utställningen ska ett program som kombinerar konst och naturvetenskap tas fram, i samverkan mellan bevarandeavdelningen och skolverksamheten.

På Gustavsbergs Porslinsmuseum har hel- och lovverksamhet för familjer under 2023 funnit en trogen och stor publik. Drop in-verkstaden på söndagar har behövt begränsas med tidsbiljetter. För passen med drejnings- och figurinworkshops på lördagar bokas separata biljetter. Skolverksamheten är under uppbyggnad och två inspirerande lärarträffar genomfördes under året. Det som främst bokas är skapande skolprojekt, till vilka skolorna har extern finansiering. Tre projekt genomfördes: ett med nyanlända tonåringar, ett för mellanstadiet om porslinsfabrikens historia och ett med åk 7 som lyfter samarbete och porslinshistoria. En samverkan med Astrid Lindgrens barnsjukhus har inletts där återkommande träffar planeras under våren 2024.

Tabell 7

Nationalmuseum	2023	2022	2021
Pedagogisk verksamhet för barn och unga			
Antal skolprogram	347	265	116
Antal samarbeten och projekt	7	8	3
Antal barn och familj	163	59	92
Totalt antal tillfällen	517	332	211
Antal deltagare skolprogram	8 761	6 620	2 609
Antal deltagare samarbeten och projekt	1 397	973	240
Antal deltagare barn och familj	3 761	2 920	1 140
Totalt antal deltagare	13 919	10 513	3 989

Gustavsbergs Porslinsmuseum	2023	2022	2021
Pedagogisk verksamhet för barn och unga			
Antal skolprogram	3	0	0
Antal samarbeten och projekt	2	0	1
Antal barn och familj	72	33	11
Totalt antal tillfällen	77	33	12
Antal deltagare skolprogram	89	0	0
Antal deltagare samarbeten och projekt	196	0	100
Antal deltagare barn och familj	2 106	1 244	260
Totalt antal deltagare	2 391	1 244	360

Tabell 8

Nationalmuseum	2023	2022	2021
Digital pedagogisk verksamhet för barn och unga			
Antal digitala skolprogram	3	12	5
Antal digitala samarbeten och projekt	0	3	18
Antal digitalt barn och familj	0	0	0
Totalt antal tillfällen	3	15	23
Antal deltagare skolprogram	30	290	60
Antal deltagare samarbeten och projekt	0	85	200
Antal deltagare barn och familj	0	0	0
Totalt antal deltagare	30	375	260

Tabell 9

tkr	2023	2022	2021
Kostnader Barn och unga ¹	11 067	10 817	8 796

¹ Kostnader för prestationen tillgänglighet redovisas inte fr o m 2021. Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under dessa år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer.

4.6 Tillgänglighet för personer med funktionsvariation

Ett aktivt arbete pågår för att skapa förutsättningar så att alla kan ta del av museets verksamhet, oavsett funktionsvariation. Målet är en inkluderande utformning, och ledstjärnan att det som är nödvändigt för några är bra för de flesta. Under året har en avdelningsövergripande arbetsgrupp tagit fram en uppdaterad policy för tillgänglighet och mångfald. För att medverka till en långsiktigt förbättrad tillgänglighet till konst och kultur, arbetar myndigheten också aktivt med att ingå i nätverk och bidra till forskning och samhällsutveckling.

Nationalmuseum har i många år ordnat visningar och konstsamtal för personer med demensdiagnos och kognitiv svikt. Under året har de digitala konststunder som arbetades fram under pandemin utvecklas i metodik och teknik. De bokas nu löpande av boenden runt om i Sverige. Samarbetet med Stockholms demensförening har fortsatt. De under 2022 framtagna informationsbladen för personal inom daglig verksamhet och på boenden har spridits och en workshop för personal på daglig verksamhet ordnades under våren. Genom detta har både fysiska besök på museet och digitala konstsamtal genomförts med såväl boenden som daglig verksamhet. Det betyder att Nationalmuseums verksamhet nu i större omfattning når personer med demensdiagnos som bor kvar hemma.

Det nordiska nätverket för kultur för äldre stärktes också under året. Genom samarbetet kring kommande utställning om Harriet Backer har möten ordnats i samverkan med konstmuseerna i Oslo och Bergen.

För att nå personer med synnedsättning och blinda har Nationalmuseum fortsatt samarbetet med Synskadades riksförbund, Sensus och Fellingsbro folkhögskola, som har landets enda utbildning för syntolkar. NM bidrar med handledning inom syntolkning av konst och eleverna har arbetat med måleri och skulptur från museets samlingar. Samverkan fördjupades, dels genom att skolan bjöd in till och bekostade en föreläsning av museets personal, dels genom en fördjupad workshop på museet för årets elevgrupp under en helg. Skillnader i att syntolka måleri och skulptur gicks igenom och de fick testa att syntolka verk. Syntolkade visningar har erbjudits digitalt och fysiskt. Ett projekt med taktila bilder för fördjupande konstsamtal har testats praktiskt och ett utvecklingsarbete för pedagogiska taktila stationer som lyfter tekniker för skulptur och keramik har inletts. Två delar har installerats och ytterligare tre installeras våren 2024. Ett par visningar på teckenspråk har getts och ett större projekt med filmade visningar planeras.

Statens fastighetsverk ansvarar för den fysiska tillgängligheten i museibygnaden på Blasieholmen, men den utformas i samarbete med museet. Nationalmuseum ansvarar för inredning, skyltning och tillgänglighetskrav. De insatser som gjordes inför återöppningen 2018 såsom taktila skyltar, hörslingor, portabla guidesystem, låneenheter för app/audioguide, rullstolar och rullatorer utgör en bra grund och utvecklas stegvis.

Tabell 10

Specialpedagogik	2023	2022	2021
Antal aktiviteter	15	21	6
Antal deltagare	137	171	49
Digital specialpedagogik	2023	2022	2021
Antal digitala aktiviteter	36	26	18
Antal deltagare digitala aktiviteter	256	199	160

5 NATIONALMUSEUMS SAMLINGAR ÄR KÄNDA NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT

I Nationalmuseums uppdrag ingår att vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika samlingarna. Myndigheten ska hålla ett urval av de samlingar som är avsedda för utställning tillgängligt för allmänheten, bedriva utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet samt bedriva utlånings- och depositionsverksamhet.

Nationalmuseum ska enligt regleringsbrevet arbeta för en fortsatt regional närvaro och redovisa myndighetens insatser och resultat av arbetet för att kulturen ska komma fler till del i hela landet. Utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts enligt MU-avtalet ska också redovisas.

Nationalmuseums samlingar är omfattande och innehåller runt 700 000 föremål. De tillgängliggörs för allmänheten framför allt genom de konst- och designföremål som visas i samlingspresentationerna och de tillfälliga utställningarna på Nationalmuseum och på Gustavsbergs Porslinsmuseum. Föremål från samlingarna går också att se på flera andra besöksmål såsom till exempel de kungliga slotten. Till vissa besöksmål producerar Nationalmuseum även tillfälliga utställningar som visas under en period, exempelvis sommaren. På så sätt tillgängliggörs fler föremål från samlingarna och kommer fler till del runt om i landet.

Enligt 11§ i museilagen (2017:563) ska museerna och museihuvudmännen samverka i syfte att ge alla tillgång till museernas samlade resurser, bland annat genom att ställa föremål ur de egna samlingarna till varandras förfogande. En del av detta är de vandringsutställningar som produceras av Nationalmuseum och som går på turné både inom och utanför Sverige. De sprider kunskap om museets samlingar, enskilda konstnärer och specifika perioder inom företrädesvis den svenska konsthistorien. Långtidslån av konstföremål till statliga myndigheter liksom korttidslån till utställningar både nationellt och internationellt bidrar också med en viktig del för att konsten ska komma fler till del samt ger möjlighet att nå nya besökare.

En uppgift i instruktionen är att Nationalmuseum ska vårda samlingarna. Bevarandeverksamheten tar hänsyn till såväl dagens som kommande generationers möjligheter att uppleva konsten i samlingarna som anförtratts myndigheten.

En ytterligare uppgift i myndighetens instruktion är att berika samlingarna genom nyförvärv. NM erhåller inga statliga medel för detta utan förvärv av design, konsthantverk och konst till samlingarna görs genom gåvor och privata stiftelse- och fondmedel. En aktiv förvärvspolitik är en investering i museets framtida möjligheter att kunna visa konst med hög verkshöjd samt att fortsatt kunna vara en betydande aktör i ett internationellt sammanhang.

Utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts enligt MU-avtalet redovisas i bilaga 2.

5.1 Samlingspresentationer

Samlingspresentationerna på Nationalmuseum visar konst och design ur samlingarna tematiskt. De består av fem delar: Tidslinjen, Skattkammaren, Designmagasinet, Skulpturgården och Barnens konstvärld. Totalt visas drygt 5 000 föremål. Designmagasinet höll stängt under större delen av året på grund av bygget av ny tunnelbana på baksidan av museet, men återöppnade den 4 oktober med delvis nytt urval och en ny möjlighet för privata grupper att abonnera lokalen.

För att garantera en högkvalitativ upplevelse och samtidigt säkerställa föremålens fortbestånd arbetar museet med en dynamisk presentationsform, där en del konstföremål byts ut då och då. Under året har vissa föremål bytts ut för att skydda särskilt ljuskänsligt material, som konst på papper och textilier. Ett annat skäl till byten har varit utlån till tillfälliga utställningar. I några fall har byten även skett på grund av aktualitet i samband med händelser med anknytning till föremålen eller nyförvärv. Här kan nämnas att flera föremål som konserverats med medel från museets donatorsgrupp installerades i samlingspresentationerna under året (tecknade jaktfalkar från omkring 1600, en sekretär med målad dekor av Johan Nils Asplind och Carl Larssons pastellmålning *Ateljédidyll*). Dessutom visades donationer av silver från flera decennier i den tematiska presentationen *Givandets glädje*.

På Gustavsbergs Porslinsmuseum omfattar samlingspresentationen cirka 2 500 föremål och berättar om porslinsfabrikens historia genom människor och föremål. Studiogods, praktpjäser, vardags- och sanitetsporslin,

föremål av emalj och plast kompletteras av formar från tillverkningen, verktyg, historiska fotografier och filmer. Digitala presentationer av teckningar av Louis Jean Desprez, Gunnar Wennerberg och Ernst Josephson har förberetts under året, men publikation kommer att ske först när museets nya databas och hemsida är funktionella.

5.2 Utställningar

Under 2023 visades två nya utställningar i Nationalmuseums huvudbyggnad på Blasieholmen, en ny utställning på Gustavsbergs Porslinsmuseum och en ny vandringsutställning. Till dem producerades pedagogiska aktiviteter såsom visningar, föreläsningar, filmer, digitala visningar med mera och i vissa fall fördjupande publikationer. Två regionala utställningar visades (se avsnitt 5.3.1).

Nationalmuseum

Trädgården – konst och natur under sex sekler, 23 februari 2023–7 januari 2024

Utställningen handlade om hur mytiska och verkliga trädgårdar har skildrats i konsten, men också om hur konsten lämnat spår i trädgårdarna, från medeltiden och fram till idag. Drygt 300 konst- och konsthantverksföremål av äldre konstnärer som Rembrandt, Watteau, Le Nôtre, Monet, Renoir, Carl Larsson, men även samtida, som Peter Frie och Emma Helle, visades. Majoriteten av föremålen kom från Nationalmuseums egna samlingar, men viktiga inlån gjordes också för att på ett fullödigt sätt skildra fenomenet Trädgården. I anslutning till utställningen gavs en katalog ut, med en rad fördjupande texter av ledande experter inom fältet.

Beauty and the Unexpected – modernt och samtida amerikanskt konsthantverk, 30 mars 2023–23 februari 2025
Nationalmuseum bjöd in den före detta galleristen och konsthantverksexperten Helen W. Drutt English att sätta ihop en samling samtida och modernt amerikanskt konsthantverk. Urvalet landade på 81 föremål från 1950-talet till idag, skapade av 79 framstående amerikanska konstnärer, som Art Smith, George Nakashima, Lenore Tawney, Nancy Carman, Michael Hurwitz och Howard Ben Tré. De har alla sitt ursprung i USA eller har emigrerat dit. Föremålen utgörs av allt från smyckekonst till möbler, väggdekorationer och textilier. De har donerats av konstnärerna, samlare och Helen W. Drutt English och hennes familj till The American Friends of the Nationalmuseum of Sweden, vars uppgift är att främja och stödja förståelse och uppskattning av konst och design samt stödja Nationalmuseum. Föremålen kommer att ingå i Nationalmuseums samlingar och ge möjlighet att se på amerikanskt konsthantverk i ett nordiskt sammanhang.

Gustavsbergs Porslinsmuseum

Badrum för alla, 3 juni 2023–28 april 2024

Utställningen ger inblickar i designprocessens steg från idé till verklighet, där ergonomi och materialkunskap är viktiga komponenter. Genom dåtidens produktreklam, ofta med en humoristisk tvist, presenteras också nyheter och trender, i både blått, brunt, orange och vitt.

Vandringsutställning

Nationalmuseum på Blaafarveværket, Blaafarveværket i Modum, Norge, 13 maj–24 september 2023

Detta är en variant av utställningen *Från gryning till skymning*, och visar konst som representerar det moderna genombrottet i Norden under sent 1800-tal.

Tabell 11

Tillfälliga utställningar	2023	2022	2021
Antal utställningar Nationalmuseum	2	5	3
Antal utställningar Gustavsbergs Porslinsmuseum	1	1	1
Antal vandringsutställningar och regionala utställningar	3	5	5
Totalt antal	6	11	9

Tabell 12

Utgivna utställningskataloger	2023	2022	2021
Antal på svenska	1	2	1
Antal på engelska	1	3	1
Antal på svenska/engelska	2 ¹	0	1
Antal på norska/engelska	0	0	1
Totalt antal	4	5	4

¹ Varav en katalog med både svensk och engelsk text, och en katalog med svensk text och artikelsummeringar på engelska.

5.3 Regional verksamhet

Konst och föremål från Nationalmuseums samlingar går att se på ett antal fasta utställningsplatser runt om i landet. Detta har historiska orsaker som speglar regionala maktcentra av nationell dignitet i historisk tid, såsom Vasaborgen Gripsholm eller lustslotten Drottningholm, Rosersberg och Strömsholm. I modern tid har tillkommit andra platser med permanenta samlingar, som Svenska institutet i Paris. På de flesta ställen ansvarar myndigheten för underhåll av presentationerna med föremål ur museets samlingar.

Drottningholms slott

Här visas delar av den samling som har sitt ursprung i de kungliga miljöerna på slottet och som omfattar måleri och skulptur från 1600- till 1800-tal.

Gripsholms slott

På slottet presenteras delar av Statens porträttsamling, som är världens äldsta nationella porträttgalleri. Samlingen har sitt ursprung i den konstsamling Gustav Vasa hade på slottet vid 1500-talets mitt.

Gustav III:s antikmuseum

På antikmuseet visas de antika skulpturer som Gustav III köpte in under en resa till Italien i slutet av 1700-talet.

Läckö slott

Här visas möbler, såsom kabinettskåp, stolar, speglar och bord, men även vävda tapeter, målningar och silver från 1600-talet och 1700-talets början.

Lövstabruks herrgård

Här utgörs konsten av målningar och teckningar som visar landskap och bruksmiljöer, familjeporträtt samt målningar med djur och jaktmotiv från framför allt 1600- och 1700-talet.

Museum de Vries

I det gamla dragonstallet visas Nationalmuseums unika samling skulpturer av skulptören Adriaen de Vries.

Nationalmuseum Jamtli

Verksamheten på Nationalmuseum Jamtli drivs i nära samarbete med Jamtli, utställningarna produceras av Nationalmuseum med föremål från de egna samlingarna och visningsverksamheten sker i Jamtlis regi.

Nynäs slott

Här presenteras ett i det närmaste komplett herrskaphem med möbler, konsthantverk och måleri från 1500-talet till 1900-talet. Nynäs har också ett unikt bibliotek från omkring år 1800.

Rosersbergs slott

Målningarna som visas här är främst familjeporträtt, sjöbataljer och svenskt landskapsmåleri från sent 1700-tal och landskap från första hälften av 1800-talet.

Strömsholms slott

Här kan man se verk från 1600- och 1700-tal, såväl porträtt av furstliga släktingar som målade framställningar av både tama och vilda djur samt en svit med väggfält från gustaviansk tid.

Tessininstitutet i Paris (Svenska institutet)

Konstsamlingen omfattar målningar, konst på papper, skulpturer, medaljer och äldre böcker. Tyngdpunkten ligger på 1700-talet, men det finns också verk av svenska 1900-talskonstnärer med anknytning till Frankrike.

Ulriksdals slott

Här presenteras delar av den stora samling konsthantverk och måleri som kung Karl XV testamenterade till Nationalmuseum på 1870-talet. I Orangeriemuseet visas skulpturer ur Nationalmuseums samlingar från sent 1600- till tidigt 1900-tal.

5.3.1 Tillfälliga regionala utställningar

Varje sommar produceras tillfälliga utställningar baserade på samlingarna för Läckö och Gripsholms slott och en gång per år en utställning på Nationalmuseum Jamtli i Östersund. Till följd av NM:s ekonomiska underskott producerades ingen sommarutställning till Gripsholms slott 2023, men en ny utställning togs fram till Jamtli och en till Läckö slott.

Nationalmuseum Jamtli

Såsom i en spegel, 4 oktober 2023–9 mars 2025

Utställningen visar knappt 100 porträtt ur Nationalmuseums samlingar, bland annat ur Statens porträttsamling. Målade porträtt dominerar, men även fotografi och skulptur förekommer. Porträtten visas i olika teman, till exempel familjen, kulturpersonligheter och kungahuset. Den presenterar såväl ett av konstens viktigaste motiv, porträttet, som ett representativt urval ur museets samlingar, många inte visade på länge och några utställda för allmänheten för första gången.

Läckö slott

Djur i konsten, 10 juni 2023–3 september 2023

Med 160 konstverk ur Nationalmuseums samlingar speglades förhållandet mellan människor och djur. Konsten hämtades från olika sekler och visades tematiskt, till exempel *Under ytan*, *Nio liv*, *Våra bästa vänner*, *Små kryp*, *Fabler och sagor*, *Jakt* och *Klävitt*. I utställningen visade även hur konstnärer i olika material har försökt fånga specifika egenskaper och karaktärer, i äldre tider mer realistiskt och i modern tid mer distanserat från en exakt avbildning.

Tabell 13

Föremål ur samlingarna i tillfälliga utställningar regional verksamhet	2023	2022	2021
Nationalmuseum Jamtli	201	110	110
Läckö slott	160	133	107
Gripsholms slott	0	21	22
Totalt antal föremål	361	264	239

Tabell 14

tkr	2023	2022	2021
Kostnader Regional verksamhet ¹	10 273	8 988	8 275

¹ Från och med 2021 så redovisas inte redovisas inte längre kostnaderna för Gustavsbergs Porslinsmuseum som regional verksamhet. Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under dessa år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer.

5.4 Utlån

Utlån av konstföremål från samlingarna är en viktig uppgift för myndigheten för att göra konsten mer tillgänglig utanför museet. Utlånen sker i form av långtidslån till statliga myndigheter och residens, samt korttidslån till utställningar på museer både i Sverige och utomlands. Korttidslånen synliggör centrala verk i museets samlingar och möjliggör viktiga lån till museets egna utställningar i framtiden.

Myndigheten har flera pågående projekt med långtidslån till länsresidens och andra låntagare. Generellt sett är de som har lokaler i äldre byggnader mer intresserade av att låna verk från Nationalmuseum. De senaste åren har Nationalmuseum samarbetat med Moderna Museet i flera av projekten med gott resultat. Tillsammans kan vi skapa spännande miljöer som ger ett brett perspektiv på konsten och statens samlingar. I särskilda projekt, som till exempel Regeringskansliet, samarbetar Nationalmuseum och Moderna Museet även med Statens konstråd.

Antalet låneförfrågningar till Nationalmuseum ökade 2023 jämfört med 2022. Efter pandemin har även antalet genomförda utlån succesivt ökat. Under 2023 ökade särskilt antalet genomförda lån inom Sverige. Merparten av dessa utlån gick till institutioner i Stockholm. Bland låntagarna fanns Husgerådkammaren, Waldemarsudde, Moderna Museet och Sven-Harrys konstmuseum. Lån genomfördes även till Sörmlands museum, Zornmuseet i Mora samt konstmuseerna i Göteborg. Antalet lån till internationella institutioner minskade jämfört med 2022. Merparten av lånen gick till nordiska institutioner. Den norska Stiftelsen Modeums Blaafarveværk i Vikersund stod för en tredjedel av de internationella lånen. En stor andel av de internationella lånen visades på Palais des

Beaux-Arts i Bryssel under Sveriges EU-ordförandeskap. Andra betydande lån gick till Milwaukee Art Museum och Musée d'Orsay i Paris.

Konstverk som lånas ut åtgärdas inför packning och transport till låntagare. Likaså görs översyn av verken i samband med avslutade lån

Tabell 15

Utlån	2023	2022	2021
Antal korttidsutlån Sverige	47	20	81
Antal korttidsutlån utlandet ¹	195	229	96
Antal långtidslån Sverige	7 160	7 122	7 155
Antal långtidslån utlandet	229	245	252
Totalt antal föremål	7 631	7 616	7 584

¹ Siffran för 2021 har justerats.

Tabell 16

tkr	2023	2022	2021
Kostnader Utställnings- och utlåningsverksamhet ¹	156 435	160 720	129 881

¹ Kostnader för prestationen tillgänglighet redovisas inte fr o m 2021. Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under dessa år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer. Fr o m 2022 redovisas inte längre renoveringen av NM-huset på Blasieholmen särskilt. De kvarvarande avskrivningskostnaderna har förts i sin helhet till denna prestation.

5.5 Förvärv

En aktiv förvärvspolitik är en investering i museets framtida möjligheter att kunna visa konst med hög verkshöjd samt fortsatt kunna vara en betydande aktör i ett internationellt sammanhang. Det ger också möjlighet att komplettera samlingarna så att de ger en så bred bild av konsthistorien som möjligt. Nationalmuseum får inga statliga medel för att förvärva design, konsthantverk och konst, utan samlingarna berikas genom gåvor och privata stiftelse- och fondmedel.

Under året tillfördes museet 479 föremål som inköp eller gåvor. Uppgiften att komplettera samlingarna av bildkonst med viktiga verk av kvinnliga nordiska och europeiska konstnärer, samt bildkonst från den franska och tyska romantiken fortsatte. Särskilt kan nämnas förvärven av Marguerite Gérards *En kvinna läser ett brev från sin make* (1808), Johann Theodor Goldsteins *Utsikt över en gotisk katedral* (1822) och Louise Joséphine Sarazin de Belmonts *Motiv från klostret i San Miniato al Monte* (1839). Från en senare period märks Hildur Hults *Agitation* (1899) och Eugène Janssons *En majdemonstration* (1896–1901), båda från Folkets hus samling. Konsthantverks- och designsamlingen berikades med bland annat två broderier, Laura Sjunessons *Sommar i Vadstenabygd* (1921) och Britta Marakatt-Labbas *Máilmmi liegganeapmi (Global uppvärmning II, 2021)*, vidare med Aviva Scheimans bordsprydnad *Liv*, (2023) i silver och med ett flertal designföremål av Uglycute (1990-talet till idag).

Årets hedersporträtt till Statens porträttsamling på Gripsholm var Sixten Sandra Österbergs målade porträtt av nobelpristagaren Svante Pääbo.

Tabell 17

Förvärv	2023	2022	2021
Antal inköp samlingarna	88	191	163
Antal gåvor samlingarna	391	338	110
Antal övertagande	3	42	1
Antal inventarieföring	19	6	8
Totalt antal föremål	501	577	282
<i>varav antal manliga konstnärer</i>	391	379	191
<i>varav antal kvinnliga konstnärer</i>	56	113	68
<i>varav antal okänt/ej applicerbart</i>	54	85	23

5.6 Bevarandet av samlingarna

För att kunna visa fler föremål utan att de utsätts för onödiga risker och slitage arbetar myndigheten kontinuerligt med att identifiera, värdera och analysera riskerna för föremåls- och arkivsamlingarna. Ljus- och inomhusklimat mäts i utrymmen där museiföremål förvaras och visas, och anpassas vid behov. Luftkvaliteten i öppna utställningssalar och slutna montrar övervakas i syfte att identifiera föroreningar och undersöka eventuella synergieffekter av montrars konstruktion, scenografi och föremål. Ett metodiskt arbete med Integrated Pest Management (IPM) görs för att förebygga spridning av skadeinsekter och angrepp på konst- och kulturföremål med hjälp av insektsfällor. Flertalet föremål som flyttades inför sprängningarna för ny tunnelbana under Blasieholmen har återinstallerats, då sprängningar inte längre sker nära museibyggnaden. Arbetet med katastrofberedskap och uppdatering av restvärdesräddningsplan har fortgått, med ökat fokus på hur kulturarvet ska säkerställas mot bakgrund av det förändrade geopolitiska läget.

Vård av samlingarna omfattar även säker hantering av föremål och förvaring i magasin. Nationalmuseum arbetar fortlöpande med att utveckla optimala inrednings- och förvaringslösningar. Under året har föremål packats upp, registrerats och placerats i kronologisk ordning i det nya Gustavsbergmagasinet, ett arbete som ska avslutas 2024. Aktiva och förebyggande konserveringsåtgärder har utförts på föremål som visats i utställningar nationellt och internationellt. Materialtekniska undersökningar har utförts på flera föremål inom forskningsprojekt samt vid nyförvärv och utställningar, för att öka kunskapen om material och teknik samt få en bättre bild av orsakerna till föremålets fysiska och kemiska förändringar. Museets sakkunniga har utfört tekniska undersökningar av verk på Uppsala universitet.

Nationalmuseums donatorgrupp finansierar forskningsprojekt för att utveckla nya konserveringsmetoder. Två nya donatorprojekt har startat under året. En omfattande tillståndsvärdering och materialteknisk analys utförs av teckningen *Hetsigt kärlekspar* av Johan Tobias Sergel (NMH A 45/1970). Det är ett pilotprojekt i syfte att bedöma vilka åtgärder som eventuellt behövs för att bevara denna och andra järngallusbläck-teckningar för framtiden. Det andra projektet syftar till att analysera, konservera och montera den kulturhistoriskt unika vävda tapeten *Venusbrunnen* (NMK 124/1892) utförd av Paul de Bucher. I projektet ingår samarbete med andra museer som har liknande tapeter från mitten av 1500-talet i sina samlingar. Båda projekten är godkända gästkollegaprojekt hos RAÄ. Ett forskningsprojekt med syfte att dokumentera, konservera och fotografera samlingen av illuminerade handskrifter, lösa blad och fragment från medeltid och renässans avslutades i november. Projektet kunde genomföras tack vare en generös donation.

Fotografering sker löpande i samband med nyförvärv, utställningar, utlån och publicering, digitaliseringsprojekt samt på begäran vid externa förfrågningar. Omfotografering förekommer efter utförda konserveringsåtgärder. Digitalt material och materialteknisk information görs kontinuerligt tillgängliga för forskare via samlingsdatabasen.

Tabell 18

Vårdade föremål	2023	2022	2021
Antal föremål till utställningar och utlån	3 090	2 181	3 457
Antal föremål från samlingarna	2 758	23 858	1 079
Antal föremål – externa uppdrag och inlån	182	901	703
Totalt antal föremål¹	6 030	26 940	5 239

¹ Ökningen 2022 beror bland annat på att ett stort antal föremål från Gustavsbergssamlingen hanterats i samband med flytt till ett nytt magasin.

Tabell 19

Tkr	2023	2022	2021
Kostnader Vård av samlingarna ¹	78 711	80 232	81 906

¹ Kostnader för prestationen tillgänglighet redovisas inte fr o m 2021. Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under dessa år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer.

6 NATIONALMUSEUM SOM KUNSKAPSCENTRUM

I Nationalmuseums uppdrag ingår att förteckna och vetenskapligt bearbeta de samlingar som anförtrotts myndigheten och att inom sitt område vetenskapligt bearbeta övriga samlingar av konst och konsthantverk som tillhör eller understöds av staten. Vidare ska myndigheten verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde. Myndigheten har också i uppdrag att bedriva internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete och ska samarbeta med Moderna Museet om gemensamma funktioner.

Nationalmuseum ska enligt regleringsbrevet redovisa resultat av arbetet med digitisering av myndighetens samlingar och den digitala förmedlingen av verksamheten.

Forskningsavdelningen på Nationalmuseum driver ett antal projekt och anordnar forskningsrelaterade symposier och föreläsningar. Forskningen hör framför allt till de akademiska disciplinerna konstvetenskap och kulturvård. Arkivet och Konstbiblioteket är en intern och extern informationsresurs som tillhandahåller publikationer, artiklar och arkivmaterial för forskningsprojekt och utställningar. Genom publikationsverksamheten ges tillgång till fördjupning, ny kunskap och alternativa ingångar till konsten. Digitaliseringen av samlingarna ger möjlighet för fler att ta del av konsten oavsett var de befinner sig samt att nå nya målgrupper.

Många av de samarbeten som myndigheten deltar i handlar om kunskapsutbyte eller utbyte av konst, både nationellt och internationellt. Inom professionen finns behov av att utbyta erfarenheter och kunskaper och därför är Nationalmuseum medlem i flera nationella och internationella nätverk. En sammanställning av samarbeten med organisationer, universitet, myndigheter, museer och företag finns i bilaga 3.

6.1 Forskning

Forskning och digitalisering bedrivs i projektform, i regel med extern finansiering, ibland med medfinansiering från Nationalmuseum. Projekten redovisas i många fall som publikationer utgivna av museet. Museet strävar efter att öka den externa finansieringen av pågående forsknings-, digitaliserings- och publikationsprojekt, samt initierar och välkomnar nya externfinansierade projekt. Flera forskningsprojekt bedrivs i samverkan med universitet och med personal som delar sin tid mellan museet och ordinarie anställningar.

Under året har forskaren Christian Etheridge beviljats ett treårigt forskningsstöd för projektet *Fragments of the past* från Berit Wallenbergs stiftelse med projektstart den 1 januari 2024. Forskningschef Eva-Lena Bergström ingår i ett nordiskt tvärvetenskapligt forskningssamarbete, *Historical perspectives on Nordic exceptionalism from the outside*. Hon utforskar de utländska reaktionerna på den nordiska konsten vid världsutställningarna under 1800-talets andra hälft. Projektet är externt finansierat och genomförs i samarbete med språkvetaren docent Robert William Rix, Köpenhamns universitet, och professor Cian Duffy, Lunds universitet, samt historikern professor Merethe Roos, Sydöstra universitetet i Drammen, Norge.

Under 2023 har följande projekt helt eller delvis finansierats med externa medel:

- *The matter of drawing: Copies and tracings in 18th-century architectural practice and design*. Anna Bortolozzi, Stockholms universitet. Finansiär: Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs minnesfond.
- *History painting and sense of history – national subjects in the visual arts c. 1780–1830*. Per Widén, Uppsala universitet. Finansiär: Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs minnesfond.
- *Illuminerade handskrifter och fragment från medeltid och renässans i Nationalmuseums samlingar*. Anne-Grethe Slettemoen, Christian Etheridge, Adam Larsson och Ambrose Hickman, Nationalmuseum. Finansiär: donation.
- *Copies and tracings in 18th century architectural practice and design* – digital utställning. Anna Bortolozzi, Stockholms universitet. Finansiär: The Getty Foundation – The Paper Project.
- *Extremvädersmålararen Marcus Larson*. Dan Karlholm, Södertörns högskola. Finansiär: Berit Wallenbergs stiftelse.

Ovan nämnda projekt avslutades också 2023, med undantag av *Extremvädersmålararen Marcus Larson*, där dispositionstiden är förlängd till den 31 december 2025. Resultatet av projektet *Copies and tracings in 18th century architectural practice and design* redovisas i den digitala utställningen *Genom pappret: Kopior och kalkeringar i 1700-talets arkitekturpraktik*, som finns publicerad på Nationalmuseums hemsida.

Forskning och vetenskaplig bearbetning av samlingarna sker vid flera av museets avdelningar, ofta i samarbete mellan dem. Som exempel förtecknas alla nyförvärv i den vetenskapliga publikationen *Art Bulletin of Nationalmuseum Stockholm*, där även forskning och ett urval av föremål presenteras i artiklar. Den kan läsas kostnadsfritt på plattformen DiVA. Inom bokserien *Forskning i fokus* utgavs Magnus Olaussons *Peter Adolf Hall. En svensk porträttminiatur i 1700-talets Europa*.

Under året släpptes två avsnitt om konst ur samlingarna i podden *Verket* som produceras i samarbete med Anekdot (Stockholms universitet med finansiering av Kungliga Vitterhetsakademien), Litteraturbanken och Dramaten. I avsnitten om konst bjuder Nationalmuseum in en forskare från ett annat museum, universitet eller en konstnär för en populärvetenskaplig fördjupning kring klassiska verk tillsammans med museets experter.

Under hösten hölls forskningsseminarier en fredag i månaden med inbjudna föreläsare. Årets Tessinföreläsare var den ungersk-spanske konsthistorikern Victor Stoichita, vars forskning utgår från postkoloniala och antropologiska perspektiv. Under rubriken *Seeing the Sultan* diskuterade Stoichita den italienska konstnären Gentile Bellinis porträtt föreställande Sultanen Mehmet II (1480).

Publikationsverksamheten handlade under hösten upp nya leverantörer för tryckeritjänster inriktade på konstaböcker.

Nationalmuseum har ett forskningsråd med ledamöter från universitet, högskolor, andra museer och myndigheter samt museets egna forskare som sammanträder vid behov.

Tabell 20

Forskningen	2023	2022	2021
Antal pågående forskningsprojekt	3	7	7
Antal avslutade forskningsprojekt	4	2	2
Antal forskningsseminarier och föreläsningar	10	8	3
Antal forskningsseminarier och föreläsningar i samverkan	2	4	1

Tabell 21

Utgivna forsknings- och övriga publikationer¹	2023	2022	2021
Antal på svenska	1	2	1
Antal på engelska	1	2	2
Antal på svenska/engelska	1 ²	0	1
Digital utgivning på engelska	1	1	1
Antal på finska	0	0	0
Antal på nordsamiska	0	0	0
Antal på arabiska	0	0	0
Totalt antal	4	5	5

1 Från och med 2021 delas publikationer upp i två tabeller, utställningskataloger redovisas i tabell 12.

2 Svensk utgåva med sammanfattning på engelska

Tabell 22

Tkr	2023	2022	2021
Kostnader Forskningsverksamhet ¹	23 112	26 480	27 495

1 Kostnader för prestationen tillgänglighet redovisas inte fr o m 2021. Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under dessa år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer.

6.2 Arkiv och bibliotek

Nationalmuseums arkiv består av myndighetsarkiv, enskilda arkiv och bildarkiv. Konstabiblioteket, som drivs gemensamt med Moderna Museet, är ett av Nordens största specialbibliotek inom konst, fotografi och design. Bibliotek och arkiv är viktiga informationsresurser för museernas anställda, men vänder sig också till forskare, studenter och en intresserad allmänhet. För externa besökare är biblioteket öppet tre eftermiddagar i veckan. Antalet besökare ökade under 2023, liksom antalet utlån och bokinköp.

Projektet *1700-talsskåpen*, som innefattar genomgång, tillståndsbedömning och katalogisering av rariteter i bibliotekets boksamling, har fortgått. Cirka 200 poster är nu inlagda i den nationella bibliotekskatalogen Libris.

Inventering och katalogisering av *Gernsheim duplicate collection*, bestående av fotografihistorisk litteratur, huvudsakligen från 1800- och 1900-talet, har avslutats. 217 katalogposter är nu sökbara i Libris efter genomgång av bibliografiska uppgifter i äldre digitaliserad kortkatalog och den lokala bibliotekskatalogen Mikromarc.

Biblioteket arbetar fortlöpande med att digitisera museets publikationer. Alla tryckta volymer av *Art Bulletin of Nationalmuseum* (1977–2012) är nu digitiserade. Tidskriften är sedan 2014 en e-publikation på engelska som publiceras på plattformen DiVA (Digitalt vetenskapligt arkiv). Under året har volym 28:1 publicerats och artiklarna har länkats till berörda föremålsposter i museets föremålsdatabas. Bibliografiska poster för alla museets publikationer utgivna under året har också registrerats i DiVA med länk till museets bokhandel på webben.

Inom arkivet har arbetet främst ägnats åt att uppdatera dokumenthanteringsplanen, klassificeringsstrukturen och processbeskrivningen. Dessutom har arkivarien arbetat med att verkställa rutiner för arkivering, gallring och rensning, att informera och vägleda verksamheten kring e-arkivering, samt med att organisera verksamhetens digitala mappstruktur.

Under året har museet fått flera donationer av värde för forskningen. Från privatpersoner har följande gåvor mottagits: konstnären Oscar Antonssons tecknade karikatyrer föreställande 36 tjänstemän vid Nationalmuseum, ett brev daterat 1914 till statsrådet och chefen för Ecklesiastikdepartementet från konstnären Carl Larsson som rör kritiken av hans förslag till väggmålning i Nationalmuseum, samt handlingar rörande konstnären Kurt Jungstedt (1894–1963). Arkivet har mottagit två större donationer. Den ena består av Stiftelsen Konstnärernas Hjälpfonds arkiv 1942–2022, omfattande 85 arkivvolymer och digitala filer, innehållande bland annat styrelseprotokoll, ansökningar och beslut, tackbrev och annan korrespondens. Den andra kom från Camera Link, Skandinavians första och ledande fotografbyrå grundad 1990, och bestod av byråns arkiv, med bland annat fotografier, fotokopior, tidningsurklipp, provtryck och kopior av annonskampanjer från 1991–2003 samt 5 258 digitala bildfiler.

Digitiseringen av *Svenska porträttarkivet* (SPA) har fortgått. Digitiseringen av arkivets porträttbilder har avslutats och bildfilerna är lagrade i museets bilddatabas, NM Images. Porträtten registreras löpande föremålsdatabasen MuseumPlus (i bildarkivsmodulen) med länkning till bildfilerna i NM Images. Fokus för årets registreringsarbete har varit porträtt inkluderade i *Index över svenska porträtt 1500–1850 i Svenska porträttarkivets samlingar*, Band I (1935) och Band II (1939). Vid utgången av 2023 har totalt cirka 16 000 poster registrerats. Under året har Kiruna Föremålsvård inlett den sista fasen av inskanningsarbetet som omfattar SPA:s kortkataloger. En ny struktur för filnamn och metadata för katalogkorten har tagits fram. En fjärdedel av katalogkorten är nu lagrade i NM Images.

Inom *Projektet Utställningshistorik på webben* har utställningsdata från 1997 till 2023 registrerats i museets föremålsdatabas MuseumPlus och är därmed avslutat. Den information som matats in är en kort beskrivning/introduktion av varje utställning, handläggare (alltså curatorer, utställningsdesigners med flera), utställningskatalog, referenser till arkivhandlingar samt länk till utställda föremål och interiörbilder från utställningen.

I Gamla biblioteket i museibyggnaden visas mindre utställningar, ofta med material från Konstabiblioteket och arkiven. Under året har tre utställningar visats: *Mode för alla. Livsstil och trender i 1800-talets modemagasin* (t o m 22 januari), *Att gestalta en utställning – Henrik Widenheims skisser och modeller* (25 januari–10 september) och *Sverige genom barnaögon – barnteckningar ur Nationalmuseums samlingar* (13 september 2023–21 april 2024).

Tabell 23

Arkiv och bibliotek	2023	2022	2021
Antal utlån biblioteket	1 307	1 217	1 061
Antal besök biblioteket	464	402	190
Antal utlån arkivet	254	174	109
Antal besök arkivet	121	48	85

6.3 Digitisering och digital utveckling

Tack vare medelsförstärkningen för digitisering och digital utveckling kunde en tjänst som funktionsansvarig för digital utveckling inrättas 2023. Ett stort projekt under året har varit införandet av det nya samlingsförvaltnings-systemet MuseumPlus RIA från företaget Zetcom, som inleddes i mars. Projektgruppen har arbetat med att ta

fram specifikationer och mappning av data med oregelbundna intervall samt utföra tester. Syftet är att vidareutveckla arbetet med digital samlingsförvaltning och att säkra existerande data. I förlängningen ska det nya systemet ge en lättillgänglig och intuitiv portal som erbjuder enkel tillgång till hela Nationalmuseums offentliga digitala material kring samlingarna. Beräknad driftsättning är februari 2024. Utöver införandet av den nya databasen, har funktionsansvarig varit involverad och drivande i styrgruppen för digitala gränssnitt, i en förstudie för att undersöka alternativa lösningar till en besöksapp, en förstudie inför upphandling av ett nytt bildhanterings-system (DAM), ett 3D-skanningprojekt samt i förarbete kring tillgängliggörande med stöd av AR/VR- teknik.

Medelsförstärkningen har även använts till att utveckla digitala visningar. En tjänst som intendent på pedagogiska enheten tillsattes för ändamålet, och arbetstid har avsatts för fotograf, pedagoger och andra intendenten.

De extra medlen har möjliggjort systematisk digitisering och anställning av en ny föremålsregistrator. Drygt 600 teckningar av Louis Jean Desprez (1743–1804) har fotograferats sedan 2022. Föremålssuppgifterna har uppdaterats och redigerats av expert inom museet tillsammans med föremålsregistrator. Introducerande texter till en förmedlande, digital katalog och utställning om materialet har författats. Digitisering pågår av cirka 1250 teckningar av Johan Tobias Sergel (1740–1814), varav 300 fotograferades 2023. Även 300 teckningar av Ernst Josephson (1851–1906) digitiserades. I ett särskilt projekt har teckningar av tre formgivare digitiserats: 200 av Gunnar G:son Wennerberg (1863–1914), 80 av Carl Westman (1866–1936) och cirka 40 av Alf Wallander (1862–1914). Även här har en expert tillsammans med registrator uppdaterat uppgifter, skrivit en inledande text och förberett en digital presentation och katalog, vilket ägnats två månaders arbete. Digitisering med hög bildkvalitet av ovannämnda teckningar är tidskrävande på grund av föremålens skörhet och karaktär. Desprez, Sergel och Josephson är tre av svensk teckningskonsts allra främsta konstnärer och deras verk måste hanteras med stor varsamhet. Digital förmedling av digitiserade teckningar är förberedd, men har avvaktats i väntan på databasbytet och ny hemsida 2024.

Intendenten för digitalt innehåll har under 2023 arbetat i fem månader med digital förmedling av bland annat Gustavsbergssamlingen.

Ett stort projekt är *NEO Collections*, ett externt finansierat 4-årigt samarbetsprojekt, som handlar om att hitta nya metoder att tillgängliggöra digitaliserade museisamlingar, online och i museet. Samarbetspartners är Museum für Kunst und Gewerbe Hamburg, Übersee-Museum Bremen och Digital Identities. Inom projektet genomfördes under våren ett åtta veckors digitalt fellowship. Tre internationella team, från Argentina, Indien och Schweiz/UK, fick i uppdrag att utveckla nya digitalt baserade perspektiv på en del av Nationalmuseums digitala samling. De tre koncepten presenterades för hela NM i början av september. Därefter bjöds creative technologists in för att utveckla koncepten till konkreta prototyper. Resultatet blev tre digitala produkter: ett multi-digitalt koncept, en AR-app och ett webbaserat spel. De presenterades på en digital konferens den 28 november, där även externa experter på digitala format på museer från Norge och Island talade. Införandet av en ny online-samling inleddes i november, som en del av *NEO Collections*. Våren 2024 ska funktionerna i standardversionen utökas på basis av en analys av användarnas behov.

Projektet *Användbara auktoriteter för datadriven samlingsforskning*, finansierat av Riksantikvarieämbetet, avslutades i december. Projektgruppen har under året arbetat med att länka information från de egna databaserna till Wikidata. NM har arbetat med att koppla konstnärer, avbildade personer och platser i samlingarna, samt med uppladdning av föremålsposter till Wikidata. NM har även fokuserat på intern implementering av metod genom utbildningar och seminarium för kollegor. Institutionerna har under projektets gång kopplat nära 40 000 auktoritetsposter till Wikidata. Under våren har projektgruppen genomfört och deltagit i ett antal evenemang för att sprida projektets metod och resultat.

Tabell 24

Registrerade föremål i föremålsdatabasen	2023	2022	2021
Antal registrerade föremål i föremålsdatabasen	207 009	204 448	202 734
Ökning antal föremål jämfört med föregående år	2 561	1 714	2 073

Tabell 25

Tkr	2023	2022	2021
Kostnader Digitalisering och digital utveckling ¹	14 206	5 857	-

¹ Kostnader för prestation digitalisering/digital utveckling redovisades inte år 2021. Under detta år har kostnaderna fördelats på övriga prestationer.

7 NATIONALMUSEUM SOM ARBETSGIVARE

Nationalmuseum har i uppdrag att ta emot nyanlända arbetssökande samt personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik.

Nationalmuseum är en kunskapsintensiv organisation. Målsättningen med kompetensförsörjningen är att säkerställa att verksamhetens behov är tillgodosedda på kort och långt sikt för att på bästa sätt kunna genomföra myndighetens uppdrag. Det finns kontinuerligt ett antal platser genom Arbetsförmedlingen för grupper som har långt till arbetsmarknaden, i första hand praktik för nyanlända arbetssökande och arbetssökande med nedsatt arbetsförmåga samt anställda med lönebidrag. Även studenter från universitets- och högskoleutbildningar med praktik som obligatoriskt moment tas emot inom kärnområdet på myndigheten.

7.1 Personal och kompetensförsörjning

Nationalmuseum har under året arbetat aktivt med digitalisering, och bland annat anställt en funktionsansvarig för digital utveckling, samt anlitat en konsult som har arbetat med digitisering av främst arkiv och rensning av serverytor.

Myndigheten har relativt lätt att få sökanden med rätt kompetens och att behålla dem som anställda, men börjar se svårigheter att konkurrera lönemässigt. Sökande till befattningar som konsthantare, arkivarie och kommunikator har begärt löner som NM inte kan erbjuda. Ännu har det inte lett till att tjänster inte har kunnat tillsättas.

Nationalmuseum rekryterar från hela världen för att optimera kompetensen. Att attrahera sökande är oftast ganska enkelt, men administrationen kring arbetstillstånd, och framför allt personnummer, är krånglig. Det kan ta upp till tolv veckor efter ankomsten till Sverige innan den anställda får ett personnummer och under den tiden kan myndigheten inte betala ut lön. Ett annat problem är att när ett arbetstillstånd dras in får vi som arbetsgivare inte reda på det förrän personen själv berättar det. NM får enligt lag inte ha anställda utan arbetstillstånd.

Under året har två medarbetare gått i ålderspension, tre gått till annan statlig anställning, tre slutat på egen begäran samt 15 tidsbegränsade anställningar löpt ut. Av de tidsbegränsade anställningarna var tre i olika externfinansierade forskningsprojekt. Några av dem som haft tidsbegränsade anställningar kommer åter när vi rekryterar, speciellt vanligt är det inom försäljningsenheten och den pedagogiska enheten. Även de som haft praktikplats från universitet och högskola söker sig ofta tillbaka till NM.

Tabell 26

Antal anställda i snitt under året	2023	2022	2021
Antal anställda män	58	57	51
Antal anställda kvinnor	97	89	83
Totalt antal anställda	155	146	134
Antal årsarbetskrafter (ÅAK)			
varav män	51	48	47
varav kvinnor	79	77	77
Totalt antal ÅAK	129	125	124

7.1.1 Arbetsmiljö och hälsa

Nationalmuseum har under året arbetat med att motverka sjukfrånvaro som beror på arbetet. Under våren genomfördes utvecklingsinsatsen *Fånga tidiga tecken* som handlar om att tidigt upptäcka begynnande ohälsa. Under hösten följdes den upp av insatsen *Välkommen tillbaka*, som har gett kunskap om hur man på bästa möjliga sätt tar emot en medarbetare som har varit sjukskriven. Dessa insatser har skett genom Partsrådet.

Sjukfrånvaron har stigit något jämfört med förra året, delvis beroende på att andelen långtidssjukskrivna ökat, till följd av att en person haft långtidssjukfrånvaro. Sjukfrånvaron är något högre bland de yngsta medarbetarna, vilket kan bero på att de i högre grad än de äldre arbetar publiknära och därmed exponeras för mer smitta.

Tabell 27

Sjukfrånvaro ¹	2023	2022	2021
Total sjukfrånvaro (procent)	3,3	3,2	3,0
varav andel långtidsjukfrånvaro (mer än 60 dagar)	50,2	37,4	47,0
Kvinnor	3,4	3,5	3,6
Män	3,2	2,9	2,0
Anställda –29 år ²	4,6	-	-
Anställda 30–49 år	2,7	3,0	2,9
Anställda 50 år eller äldre	3,8	3,5	3,0

1 I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden och sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid.

2 Antalet anställda i denna åldersgrupp understeg 10 personer och redovisades därför inte 2022 och 2021.

7.2 Praktik och lönebidragsanställning

Nationalmuseum har fortsatt arbeta aktivt med regeringsuppdraget Praktik i staten. Stor vikt läggs vid god handledning och vid att skapa förutsättningar för praktikanterna att komma ut på den ordinarie arbetsmarknaden. Myndigheten hade under 2023 en person heltidsanställd för att ta emot och handleda praktikanterna. Tjänsten finansieras delvis med handledarbidrag från Arbetsförmedlingen. Praktikanterna arbetar med uppgifter inom verksamheten som lämpar sig för arbetsträning, till exempel registrering av föremål i föremålsdatabasen och administration. Praktiken har i de flesta fall varit framgångsrik. Av 33 praktikanter som museet tagit emot sedan regeringsuppdraget gavs 2016, har cirka 70 procent fått arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Under 2023 togs totalt sex praktikanter emot. Två personer har under året haft en lönebidragsanställning på Nationalmuseum.

För att säkerställa kompetens på lång sikt tar Nationalmuseum emot och leder studenter från universitets-, högskole- och YH-utbildningar där praktik inom museets kärnområden är ett obligatoriskt moment. Målsättningen är att ge studenterna insyn i hur teori och praktik hänger samman i arbetslivet, bidra med arbetslivserfarenhet och skapa relationer som är viktiga för båda parter. Under praktiken arbetar studenterna med en tilldelad handledare och får på nära håll följa och delta i myndighetens verksamhet. Nio studenter togs emot under 2023.

APL- och praoelever tas emot i den mån det är möjligt för anställda att avsätta den tid som krävs för att handleda och skapa givande program. Under året har tre elever tagits emot.

Tabell 28

Praktik och lönebidragsanställning	2023	2022	2021
Antal Praktik i staten	6	3	5
Antal APL och prao	3	1	0
Antal studiepraktik	9	11	5
Antal lönebidragsanställning	2	2	2
Totalt antal	20	17	12

7.3 Mångfald och likabehandling

Nationalmuseum arbetar kontinuerligt med mångfald och likabehandling, både inom myndigheten och i förhållande till besökare och andra intressenter. En arbetsgrupp har uppdraget att planera, dokumentera och följa upp aktiva åtgärder i enlighet med diskrimineringslagen (2008:567). Förvaltningschefen ansvarar för arbetet vilket säkerställer god förankring i myndighetens ledning. Den 22 maj fattades beslut om en ny policy för tillgänglighet och mångfald. Den beskriver på ett mer konkret sätt myndighetens inställning till och övergripande mål för mångfald och likabehandling. Förhoppningen är att den ska vara ett mer handfast och användbart dokument som kan användas som utgångspunkt i det vidare arbetet med handlingsplan och aktiva åtgärder i verksamheten.

Representanter från Nationalmuseum deltar fortsatt i länsstyrelsens nätverk med fokus på jämställdhetsintegrering, vilket bland annat innebär diskussioner kring hur vi arbetar normbrytande i de program som erbjuds besökarna.

Tillgänglighet är en mycket viktig fråga för Nationalmuseum, vars vision är att vara *Ett museum för alla*. Myndigheten har en tydlig struktur för tillgänglighetsarbetet och en grupp som ansvarar för att hålla samman dessa frågor.

8 NATIONALMUSEUMS MILJÖLEDNINGSARBETE

Nationalmuseum har fortsatt arbetet i enlighet med Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Ansvarig för miljöledningsarbetet är förvaltningschefen, vilket skapar en tydlig plats i myndighetens ledning för dessa frågor.

Exempel på åtgärder under året är beslut om en ny reseregulering med större fokus på miljömässig hållbarhet. Varje planerad resa ska föregås av en analys av möjligheten att ersätta den med ett digitalt möte. Det geografiska område där tåg är det givna färdmedlet har samtidigt utvidgats till hela Sverige, plus Köpenhamn och Oslo. Nationalmuseum har också tagit upp med anordnare av större event hur vi mer aktivt kan inspirera besökare att ta sig till museet på hållbara sätt.

Återkommande dialog förs med Statens Fastighetsverk och övriga hyresvärdar kring energismarta lösningar i de hyrda lokalerna. Det gäller bland annat energisnåla fönster, grön el och att återanvända värme från intilliggande byggnaders verksamhet. Ett av NM:s magasin är inhyst i en byggnad där hyresvärden installerat en av Stockholmsregionens största solcellsanläggningar. Tillsammans med Statens Fastighetsverk lät NM under 2023 installera energiglas i annexet på Blasieholmen. Museets entréer ses över för att minska läckaget av kallluft till entréhallen. Vad gäller fordon förbereddes under året två laddstolpar utanför lokalen B21, varav en används av NM:s elladdbil. Museets diesellastbil drivs till 90 procent av HVO (miljödiesel), i väntan på att marknaden erbjuder en batteridrivna lastbil med baklyft.

Hållbarhetsarbetet stötte även på ett par bakslag under året. Utvärdering av de tester som gjorts tillsammans med fastighetsägaren med att sänka temperaturen ett par grader i några av museets salar visade inte önskat resultat. Den höjning av luftfuktighet som krävs när temperaturen sänks gör att energiförbrukningen totalt sett blir densamma. Arbetet med att minska energiförbrukningen fortsätter.

Materialmagasinet, där museer i Stockholmsområdet samverkar kring återanvändning av till exempel scenografi, bygg- och packmaterial, har tappat sin kommunala del av finansieringen och kan därför inte fortsätta driva verksamheten.

I övrigt hänvisas till den årliga miljörapporten som lämnas till regering och Naturvårdsverket den 22 februari 2024.

9 NATIONALMUSEUMS LOKALER

Av regleringsbrevet framgår att Nationalmuseum ska specificera myndighetens totala lokalkostnader utifrån hyra, el och uppvärmning, reparationer och underhåll sam övriga driftskostnader. Om myndigheten har mer än en hyresvärd ska kostnaderna fördelas per hyresvärd.

Tabell 29

Lokalkostnader (tkr)	Hyra	El och uppvärmning	Reparationer och underhåll	Övrig drift ³	Summa
Statens fastighetsverk ¹	75 785	848	33	1 921	78 587
Stockholms Hamn AB	9 487	88	0	129	9 704
Gustavsberg/Värmdö kommun ²	0	0	85	0	85
Barings Core Found Vanda AB	28 566	902	21	375	29 864
Stiftelsen Jamtli	2 899	0	0	0	2 899
Totalt	116 736	1 839	139	2 425	121 139

¹ Varav kostnadshyran för museibyggnaden på Blasieholmen uppgår till 71 002 000 tkr. Under 2022 och 2023 har Nationalmuseum ett ackumulerat hyresöverskott hos Statens Fastighetsverk om 15 618 tkr för 2022 samt 5 476 tkr för 2023. Överskottet kommer att regleras under 2024 i samband med att innevarande avtalsperiod löper ut.

² Värmdö kommun tillhandahåller lokaler för Gustavsbergs Porslinsmuseum.

³ Inklusive städ och renhållning.

10 AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET

Tabell 30

Myndighetens avgiftsbelagda verksamhet^{1,2}

	2021	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023
	Ack. Utg. Utfall	Utfall	Budget intäkter	Utfall intäkter	Budget kostnader	Utfall kostnader	Nettobudget	Nettoutfall	Ack. Utg. Utfall
Verksamheter med full kostnadstäckning									
Försäljning av varor, NM ³	-3 350	-131	5 200	6 335	5 000	6 238	200	97	-3 385
Undersökningar, utredningar och andra tjänster	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa (tkr)	-3 350	-131	5 200	6 335	5 000	6 238	200	97	-3 385
Övrig avgiftsbelagd verksamhet									
Entréer och visningar			28 300	25 725					
Övrigt			12 500	8 805					
Summa (tkr)			40 800	34 530					

1 Budgeterade intäkter och kostnader är i enlighet med regleringsbrev för 2023.

2 Arbetet med att åstadkomma ekonomisk balans i de avgiftsbelagda verksamheterna fortsätter i och med att NM fortlöpande ser över butikernas utbud av varor och hur dessa exponeras. NM planerar för årliga nettointäkter om 1,0 mnkr de närmaste åren i syfte att komma i ekonomisk balans. Intäktsmålet är dock beroende av det allmänna samhällsläget och att besöksantalet ökar. NM har i stort sett upprätthållit samma försäljningsnivå under 2023 som 2022 trots att besöksantalet minskade med 23 procent, vilket till stor del beror på att fri entréreformen slopades den 1 januari 2023.

3 I enlighet med regleringsbrev för 2021 har Nationalmuseum medgivits rätt att täcka 2021 års underskott med anslagsmedel om 739 tkr. Dessutom har 3 100 tkr av ackumulerat underskott till och med år 2020 täckts med anslagsmedel. Ackumulerat utfall 2020 har justerats mot vad som redovisades i årsredovisningen 2021 med 29 tkr.

11 FINANSIELL REDOVISNING

11.1 Resultaträkning

(tkr)	Not	2023	2022
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	244 255	253 882
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	50 773	39 031
Intäkter av bidrag	3	11 244	12 952
Finansiella intäkter	4	305	892
Summa		306 577	306 757
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-103 133	-99 962
Kostnader för lokaler		-121 139	-118 874
Övriga driftkostnader	6	-60 041	-65 444
Finansiella kostnader	7	-1 663	-525
Avskrivningar och nedskrivningar		-20 375	-22 075
Summa		-306 351	-306 880
Verksamhetsutfall		227	-123
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		10	-
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		604	534
Lämnade bidrag	8	-614	-534
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	9	227	-123

11.2 Balansräkning

(tkr)	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	1 739	1 066
Summa		1 739	1 066
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	7 196	9 118
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	20 755	34 475
Kulturtillgångar	13	427 771	401 898
Pågående nyanläggningar	14	0	0
Summa		455 722	445 491
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	15	4 649	4 903
Summa		4 649	4 903
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 225	1 280
Fordringar hos andra myndigheter	16	3 166	6 586
Övriga kortfristiga fordringar	17	6 511	11 748
Summa		10 902	19 614
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	18	10 774	14 939
Övriga upplupna intäkter	19	2 757	1 421
Summa		13 531	16 360
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	20	5 873	1 166
Summa		5 873	1 166
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		5 114	-
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	21	1 813	978
Kassa och bank		2 907	2 855
Summa		9 834	3 833
SUMMA TILLGÅNGAR		502 250	492 433

(tkr)	Not	2023-12-31	2022-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	22		
Donationskapital	23	427 771	401 898
Balanserad kapitalförändring		-2 511	-2 388
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	9	227	-123
Summa		425 487	399 388
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	24	-	12
Övriga avsättningar	25	1 711	1 705
Summa		1 711	1 717
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	26	26 927	40 897
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	27	-	14 605
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	28	4 947	4 643
Leverantörsskulder		7 207	8 820
Övriga kortfristiga skulder	29	1 476	2 125
Summa		40 556	71 089
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	30	8 761	8 404
Oförbrukade bidrag	31	25 736	11 836
Summa		34 496	20 239
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		502 250	492 433

11.3 Anslagsredovisning

Anslag (tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt reglerings- brev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 17 8:1 Centrala museer: Myndigheter (Ramanslag) ap.2 Nationalmuseum	32	-921	239 557	238 636	-244 275	-5 639
Summa		-921	239 557	238 636	-244 275	-5 639

11.4 Sammanställning väsentliga uppgifter

(tkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	50 000	64 000	65 000	100 000	100 000
Utnyttjad	26 927	40 897	58 661	76 317	86 578
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	50 000	35 000	35 000	70 000	70 000
Maximalt utnyttjad	39 001	27 106	19 987	19 987	83 192
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	72	608	0	0	105
Räntekostnader	268	0	0	1	0
Avgiftsintäkter*					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	46 000	44 225	31 787	50 760	77 130
Avgiftsintäkter	40 865	33 671	25 003	16 538	29 808
Övriga avgiftsintäkter	9 908	5 360	1 857	2 193	12 495
Anslagskredit					
Beviljad	7 186	7 544	7 436	24 413	21 220
Maximalt utnyttjad	5 639	921	0	4 874	4 683
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	0	0	1 583	0	0
Bemyndiganden	<i>Ej tillämplig</i>				
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	129	125	124	123	146
Medelantalet anställda (st)**	155	145	134	138	163
Driftkostnad per årsarbetskraft	2 204	2 260	2 108	2 177	2 043
Kapitalförändring					
Årets	227	-123	0	-1 233	-1 066
Balanserad***	-2 511	-2 388	-2 388	-4 255	-3 189

* Avgiftsintäkterna tidigare år har delats upp på avgiftsintäkter mot budget och övriga avgiftsintäkter.

** I beräkningen av medelantalet anställda ingår tjänstledig personal.

*** Balanserad kapitalförändring består av över/underskott för verksamhet med full kostnadstäckning samt avkastning från tillgodohavanden i Riksgäldskontoret. Balanserad kapitalförändring år 2021 inkluderar omföring av ackumulerade underskott i enlighet med ändringsbeslut till 2022 års regleringsbrev.

11.5 Tilläggsuppgifter och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Nationalmuseums bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari.

Periodavgränsningar

För periodiseringar tillämpas en beloppsgräns på 40 tkr.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas från år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2022, 245 tkr, har år 2023 minskat med 11 tkr.

Upplysningar av väsentlig betydelse

Nationalmuseum ska enligt regleringsbrevet särredovisa eventuella intäkter av sponsring och bidrag i not till resultaträkningen. Redovisningen görs i not 2 och 3 till resultaträkningen.

Upplysningar för jämförelseändamål

2023 har präglats av ett omfattande besparingsarbete till följd av de kostnadsökningar som kriget i Ukraina medfört. Även sloandet av fri entréformen den 1 januari 2023 innebar ett finansiellt bortfall. Ökade entréintäkter kunde inte kompensera för anslagsminskningen. Besparingarna har framför allt gjorts inom utställningsverksamheten och museet har haft stängt tisdagar större delen av året.

Noterna för kostnader i resultaträkningen har ändrats till att visa negativa saldon i överensstämmelse med resultaträkningen. I föregående årsredovisning visades beloppen med positiva saldon.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter och maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 20 tkr. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3–5 år Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter

3 år Datorer och kringutrustning

5 år Maskiner, bilar och tekniska anläggningar

5–10 år Inredningsinventarier

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till beräknad nyttjandeperiod.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till det verkliga värdet på balansdagen enligt lägsta värdets princip. Varulagret värderas till 4 649 tkr per 2023-12-31.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare	Ersättning i tkr
Susanna Pettersson, överintendent t o m maj 2023	815
varav skattepliktig förmån	54
Per Hedström, tf överintendent fr o m juni 2023 – december 2023	868
varav skattepliktig förmån	0

Rådsledamöter	Ersättning i tkr
Insynsrådet	
<i>Anna Adeniji</i> , ledamot	
Inclusion Academy AB, styrelsesuppleant	3,8
Adeniji Consulting & Education AB, styrelseordförande, VD	
<i>Joakim Stymne</i> , ledamot	
Kungliga Konsthögskolan, styrelseledamot (till juni 2023)	3,8
Sveriges Lantbruksuniversitet, styrelseordförande (från juni 2023)	
<i>Susanne Andersson</i> , ledamot	
Suss Förvaltning AB, styrelseledamot, VD	
Svensk Klassificering Aktiebolag, styrelseledamot	1,9
TESU Förvaltning AB, styrelseledamot	
<i>Michael Dahlén</i> , ledamot	
Weface AB, styrelseledamot	7,6*
Interactis, styrelseledamot	
Go Figure, styrelseledamot	
<i>Inklusive retroaktivt arvode 2022</i>	

Under 2023 har tre möten hållits med rådet.

Endast uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag redovisas.

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro redovisas under avsnittet Personal och kompetensförsörjning i resultatredovisningen.

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden.

Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

Resultaträkning (tkr)

Not	1	Intäkter av anslag	2023	2022
		Intäkter av anslag	244 255	253 882
		Summa	244 255	253 882
		Utgifter i anslagsredovisningen	-244 275	-253 998
		Saldo	-21	-116
		Saldot består av minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.	11	116
		Redovisning i transfereringsavsnittet som medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag.	10	0
		Summa	21	116
Not	2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2023	2022
		Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	9 049	7 996
		- varav resurssamordning Moderna museet	3 093	3 202
		- varav event	2 314	1 661
		- varav övrigt §4	3 642	3 133
		Intäkter av uppdragsverksamhet	33 244	21 939
		- varav entréintäkter	23 287	11 548
		- varav visningar	2 438	3 168
		- varav utlån av konst	2 711	1 410
		- varav vandringsutställningar	2 322	3 314
		- varav övriga uppdrag	2 485	2 500
		Intäkter av varuförsäljning	7 621	8 372
		- varav butikerna	6 335	6 487
		- varav publikationer och bildförmedling	1 287	1 885
		Icke statliga medel, 6 kap 1§ kapitalförsörjningsförordningen (sponsring)	500	500
		Övriga andra ersättningar	360	224
		Summa	50 773	39 031

Av ovan redovisade intäkter avser 1 177 tkr tjänsteexport bestående främst av intäkter från vandringsutställningar och intäkter kopplade till utlåningsverksamhet.

Skillnaden i intäktsnivå består främst i att entréintäkterna ökat till följd av fri entré slopades fr o m 1 januari 2023.

Jämförelsetalen har justerats.

Verksamhet med krav på full kostnadstäckning
Avgifterna disponeras

	Budget enligt regleringsbrev	Utfall 2023	Utfall 2022
Försäljning av varor Nationalmuseum - intäkter	5 200	6 335	6 487
Försäljning av varor Nationalmuseum - kostnader	5 000	6 238	-6 618
Resultat	200	97	-131
Akkumulerat resultat	-2 919	-3 385	-3 480
Undersökningar, utredningar och andra tjänster - intäkter	0	0	0
Undersökningar, utredningar och andra tjänster - kostnader	0	0	0
Resultat	0	0	0
Akkumulerat resultat	0	0	0

Not	3	Intäkter av bidrag	2023	2022
		Bidrag från statliga myndigheter	1 652	1 312
		Bidrag från övriga	9 592	11 640
		Summa	11 244	12 952

Not	4	Finansiella intäkter	2023	2022
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	72	608
		Övriga ränteintäkter	131	17
		Valutakursvinster	102	267
		Summa	305	892

Not	5	Kostnader för personal	2023	2022
		Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	-67 800	-65 852
		<i>varav lönekostnader ej anställd personal</i>	-43	-180
		Sociala avgifter	-33 799	-32 685
		Övriga kostnader för personal	-1 534	-1 424
		Summa	-103 133	-99 962

Not	6	Övriga driftkostnader	2023	2022
		Reparationer och underhåll	-987	-1 294
		Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgång	-98	-36
		Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster	-313	-44
		Resor, representation, information	-3 396	-4 207
		Köp av varor	-8 222	-8 106
		Köp av tjänster	-46 772	-51 765
		Förändring av varulager	-254	8
		Summa	-60 041	65 444

Not 7	Finansiella kostnader	2023	2022
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	-268	0
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	-1 245	-379
	Valutakursförluster	-134	-122
	Övriga finansiella kostnader	-16	-25
	Summa	-1 663	-525

Not 8	Lämnade bidrag	2023	2022
	Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-392	-329
	Lämnade bidrag till övriga, m.m.	-222	-205
	Summa	-614	-534

Not 9	Årets kapitalförändring	2023	2022
	Årets resultat avgiftsfinansierad verksamhet, varuförsäljning	96	-131
	Avkastning Osher	35	7
	Avkastning Wiros	95	0
	Summa	227	-123

Beloppet avser varuförsäljningen i Nationalmuseums shop och avkastning från donerade medel som hålls på särskilt räntekonto.

Balansräkning

Not 10	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2023-12-31	2022-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	8 295	7 545
	Årets anskaffningar	1 374	750
	Summa anskaffningsvärde	9 670	8 295
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-7 230	-6 732
	Årets avskrivningar	-701	-498
	Summa ackumulerade avskrivningar	-7 931	-7 230
	Utgående bokfört värde	1 739	1 066

Not 11	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2023-12-31	2022-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	23 434	23 031
	Årets anskaffningar	331	402
	Summa anskaffningsvärde	23 765	23 434
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-14 316	-12 206
	Årets avskrivningar	-2 253	-2 110
	Summa ackumulerade avskrivningar	-16 569	-14 316
	Utgående bokfört värde	7 196	9 118
Not 12	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2023-12-31	2022-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	149 556	145 735
	Årets anskaffningar	3 799	4 556
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-2 639	-853
	Överföringar	0	118
	Summa anskaffningsvärde	150 716	149 556
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-115 081	-96 430
	Årets avskrivningar	-17 421	-19 467
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	2 540	817
	Summa ackumulerade avskrivningar	-129 961	-115 081
	Utgående bokfört värde	20 755	34 475
Not 13	Kulturtillgångar	2023-12-31	2022-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	401 898	385 254
	Årets anskaffningar	25 873	16 645
	Utgående bokfört värde	427 771	401 898
Not 14	Pågående nyanläggningar	2023-12-31	2022-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	0	118
	Överföring färdigställda anläggningar	0	-118
	Utgående bokfört värde	0	0
Not 15	Varulager och förråd	2023-12-31	2022-12-31
	Ingående balans	4 903	4 895
	Förändring av varulager	-254	8
	Summa	4 649	4 903
	Posten varulager består bland annat av egenproducerade böcker, konsthantverk, vykort, affischer och andra profilprodukter som säljs i shopen i museet.		

Not 16 Fordringar hos andra myndigheter	2023-12-31	2022-12-31
Fordran ingående mervärdesskatt	3 095	5 033
Kundfordringar hos andra myndigheter	36	1 553
Fordran på skattekonto	36	0
Summa	3 166	6 586

Not 17 Övriga kortfristiga fordringar	2023-12-31	2022-12-31
Fordringar hos anställda	272	31
Avräkning kontokortsfordran butik och entré	306	106
Fordran stiftelser	5 908	10 579
Fordran på leverantörer	26	1 032
Summa	6 511	11 748

Den lägre balansen 2023-12-31 beror på att fordran avseende ej rekviderad utdelning från stiftelser är betydligt lägre än föregående år.

Not 18 Förutbetalda kostnader	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	9 597	10 760
Övriga förutbetalda kostnader	1 177	4 179
Summa	10 774	14 939

Not 19 Övriga upplupna intäkter	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna hyror utomstatliga	1 470	1 089
Övriga upplupna intäkter inomstatliga	846	228
Övriga upplupna intäkter utomstatliga	441	104
Summa	2 757	1 421

Notupställningen är ändrad från och med 2022.

Not 20 Avräkning med statsverket	2023-12-31	2022-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	921	-1 583
Redovisat mot anslag	244 275	253 998
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-239 557	-251 494
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	5 639	921
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	245	361
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-11	-116
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	234	245
Summa Avräkning med statsverket	5 873	1 166

Not 21 Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Behållning räntekonto B. Osher	1 013	978
Behållning avistakonto Wirosfonden	800	0
Summa	1 813	978

Dessa tillgodohavanden avser medel som enligt gåvobrev ska hållas på separat konto.

Not 22 Myndighetskapital

Specifikation förändring av myndighetskapitalet

	Donations- kapital	Balanserad kapital- förändring, finansiell avkastning	Balanserad kapital- förändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalför- ändring enl resultat- räkningen	Summa
Utgående balans 2022	401 898	0	-2 388	-123	399 388
Rättelser	0	962	-962	0	0
Ingående balans 2023	401 898	962	-3 350	-123	399 388
Föregående års kapitalförändring	0	7	-131	123	0
Årets förändring donationskapital	25 873	0	0	0	25 873
Årets kapitalförändring	0	0	0	227	227
Summa årets förändring	25 873	7	-131	350	26 099
Utgående balans 2023	427 771	970	-3 480	227	425 487

Not 23 Donationskapital

Specifikation donationskapital

	Donationer 2023	2023-12-31	2022-12-31
Föreningen Nationalmusei Vänner	4 973	55 941	50 968
Ulf Lundahls minnesfond	0	2 357	2 357
Gripsholmsföreningen	150	2 031	1 881
Bengt Julins stiftelse	500	5 235	4 735
Barbro Osher Pro Suecia Foundation	0	14 364	14 364
Ad infinitum foundation	0	199	199
Wirosfonden	11 228	108 253	99 007
Ulla och Gunnar Trygg	0	18 247	18 247
Ulf Gillberg – Lennart Agerberg stiftelse	0	169	169
Lars Vogel	397	3 551	3 154
Lembcke	1 004	1004	0
Övriga utomstatliga bidrag	1 037	42 978	41 941
Stiftelsen Hedda och N. D. Qvists minnesfond	2 699	89 488	84 808
Stift A och N Lundgrens fond för NM	283	7 884	7 601
Magda och Max Ettlers stiftelse	78	1 403	1 324
Sophia Gieseckes stiftelse	2 319	18 973	16 654

Anna och Ferdinand Bobergs stiftelse	40	1 592	1 552
Sara och Johan Emil Graumanns stiftelse	0	13 067	13 067
Axel Hirschs stiftelse	157	24 999	24 842
Fritz Ottergrens stiftelse	0	262	262
Stiftelsen Makarna Tore Palms Donation	0	1 719	1 719
Hjalmar och Anna Wicanders stiftelse	1 006	13 394	12 387
Rurik Öbergs stiftelse	0	659	659
Summa	25 873	427 771	401 898

Sedan 2003 har erhållna gåvor av kulturtillgångar redovisats som anläggningstillgångar mot donationskapital.

Nationalmuseum har under 2023 erhållit tre donationer av föremål till samlingarna med ett värde överstigande 30 prisbasbelopp, det vill säga 1 575 tkr. Enligt 20§ Donationsförordningen och ESV:s allmänna råd till samma paragraf bör uppgift om donator, belopp och ändamål lämnas i årsredovisningen. Nationalmuseum väljer av säkerhetsskäl att inte redovisa detaljer om föremål som donerats till samlingarna.

Not 24	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2023-12-31	2022-12-31
	Ingående avsättning	12	81
	Årets pensionskostnad	0	2
	Årets pensionsutbetalningar	-12	-71
	Utgående avsättning	0	12

Not 25	Övriga avsättningar	2023-12-31	2022-12-31
	Avsättning för lokalt omställningsarbete		
	Ingående balans	1 705	1 506
	Årets förändring	6	198
	Utgående balans	1 711	1 705

Under 2024 beräknas inget av avsättningen att nyttjas.

Not 26	Lån i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	40 897	58 661
	Under året nyupptagna lån	5 559	3 295
	Årets amorteringar	-19 529	-21 060
	Utgående balans	26 927	40 897
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	50 000	64 000

Not 27	Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
	Beviljad räntekontokredit i Riksgäldskontoret enligt regleringsbrevet	50 000	35 000
	Utgående skuld på räntekontot	0	14 605
	Summa	0	14 605
	Av räntekontokrediten har 2023 använts 39 001 tkr som mest.		
Not 28	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2023-12-31	2022-12-31
	Utgående mervärdesskatt	1 411	1 137
	Arbetsgivaravgifter	1 694	1 789
	Leverantörsskulder andra myndigheter	1 841	1 718
	Summa	4 947	4 643
Not 29	Övriga kortfristiga skulder	2023-12-31	2022-12-31
	Personalens källskatt	1 385	1 502
	Övriga kortfristiga skulder till personalen	0	22
	Övrigt	91	601
	Summa	1 476	2 125
Not 30	Upplupna kostnader	2023-12-31	2022-12-31
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	6 382	5 780
	Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	1 263	740
	Övriga upplupna kostnader	1 116	1 883
	Summa	8 761	8 404
Not 31	Oförbrukade bidrag	2023-12-31	2022-12-31
	Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	131	437
	Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	25 605	11 399
	Summa	25 736	11 836
	<i>varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk inom tre månader</i>	131	437
	Summa	131	437
Not 32	Uo 17 8:1 ap.2		
	Nationalmuseum		
	Enligt regleringsbrevet disponerar Nationalmuseum en anslagskredit på 7 186 tkr. Under 2023 utnyttjades 5 639 tkr av krediten.		
	Anslaget får användas för Nationalmuseums förvaltningsutgifter.		
	Av anslagsposten får minst 2 000 tkr användas för att stärka museets regionala närvaro. Under 2023 har 10 273 tkr använts, varav 2 899 tkr avser hyreskostnad för utställningshallen Jamtli, Östersund.		
	Anslaget är räntebärande.		

12 BILAGOR

Bilaga 1

Nationalmuseums övergripande strategiska mål samt tillhörande resultatindikatorer 2023

Nationalmuseums samlingar är kända och tillgängliga nationellt och internationellt

ÖVERGRIPANDE

- Antal besökare NM:s samtliga visningsplatser

SAMLINGARNA

Utlån

- Antal kortidsutlån ur samlingarna (Sverige)
- Antal kortidsutlån ur samlingarna (Utland)
- Antal långtidslån ur samlingarna (Sverige)
- Antal långtidslån ur samlingarna (Utland)

Förvärv

- Inköp
- Gåvor
- Övertagande
- Inventarieföring
- Antal förvärv manliga konstnärer
- Antal förvärv kvinnliga konstnärer
- Antal förvärv okänt/ej applicerbart

BEVARANDE

- Antal vårdade föremål till NM:s utställningar
- Antal vårdade föremål till utlån
- Antal vårdade föremål NM:s samlingar
- Antal vårdade föremål externa uppdrag
- Antal vårdade inlånade föremål

UTSTÄLLNINGAR NM, GPM OCH REGIONALT

- Antal utställningar
- Antal utställningar under projektering
- Antal föremål ur samlingarna till utställningar
- Antal inlånade föremål till utställningar
- Antal långgivare till utställningar
- Antal manliga konstnärer i utställningar
- Antal kvinnliga konstnärer i utställningar
- Antal besökare (betalande) tillfälliga utställningar
- Antal besökare (betalande) tillfälliga utställningar regionalt
- Antal besökare vandringsutställningar
- Samarbetspartners
- Extern finansiering
- Media highlights

Nationalmuseum som kunskapscentrum

FORSKNING

- Pågående forskningsprojekt
- Avslutade forskningsprojekt
- Forskningsprojekt under projektering
- Samarbetspartner forskningsprojekt
- Finansiering forskningsprojekt

SEMINARIER OCH FÖRELÄSNINGAR

- Antal egna seminarier och föreläsningar
- Antal seminarier och föreläsningar i samverkan
- Antal deltagare seminarier och föreläsningar

NM:S PUBLIKATIONER

- Antal utgivna publikationer
- Antal publikationer under produktion
- Antal sålda publikationer
- Antal digitala nedladdningar publikationer

NM DIGITALT

- Antal registrerade föremål totalt i NM:s föremålsdatabas
- Antal registrerade föremål under året

ARKIV & BIBLIOTEK

- Antal utlån konstablioteket
- Antal besök konstablioteket
- Antal förfrågningar konstablioteket
- Antal utlån arkivet
- Antal besök arkivet
- Antal förfrågningar arkivet
- Antal fria bilder – bildarkiv

Konst och design skapar nyfikenhet och intresse hos besökaren

BEMÖTANDE OCH BESÖKSSERVICE

- Besöksundersökning – kundnöjdhet

TILLGÄNGLIGHET

Specialpedagogik

- Antal aktiviteter
- Antal deltagare

PEDAGOGISK VERKSAMHET – VISNINGAR OCH PROGRAM

Visningar och programverksamhet

- Antal bokade visningar vuxna
- Antal offentliga visningar
- Antal tillfällen kursverksamhet
- Antal deltagare bokade visningar vuxna
- Antal deltagare offentliga visningar
- Antal deltagare kursverksamhet

Barn och unga

- Antal bokade skolvisningar
- Antal ateljéaktiviteter
- Konstskola för barn
- Lovverksamhet
- Stockholms kulturfestival
- Antal deltagare skolvisningar
- Antal deltagare ateljéaktiviteter
- Antal deltagare konstskola för barn
- Antal deltagare lovverksamhet
- Antal deltagare Stockholms Kulturfestival

Nationalmuseums röst i samhället

FÖRETAGSSAMARBETEN, STIFTELSE OCH DONATORER

- Företagssamarbeten och samarbeten med donatorer och externa finansiärer

NM SAKKUNSKAP

- Publikationer/debatter/paneldiskussioner
- Deltagande i evenemang och nätverk
- Medlemskap i grupper/styrelser samt keynote-föreläsningar

ÖVRIGA SAMARBETEN

- Samarbetspartner och projekt

DIGITALA OCH SOCIALA MEDIER

- Myndighetens digitala och sociala medier
- Antal följare webb och sociala medier

Nationalmuseums resurser i balans

LEDNING OCH FÖRVALTNING

- Intern samordning
- Riskanalys

PERSONAL

Kompetensutveckling och interna utbildningar

- Interna utbildningar
- GPTW – utveckling mot förebildlig arbetsplats
- Resurs- och kompetensutveckling

Anställda

- Antal anställda i snitt
- Antal anställda kvinnor
- Antal anställda män
- Antal årsarbetskrafter (ÅAK)
 - varav kvinnor
 - varav män

Sjukfrånvaro

- Total sjukfrånvaro i procent
 - kvinnor
 - män
 - sjukfrånvaro anställda 50 år eller äldre
 - sjukfrånvaro anställda 30–49 år
 - sjukfrånvaro anställda –29 år

EKONOMI

- Budgetprocess
- Budgetbalans
- Extern finansiering
- Sponsring

LOKALER

- Samlad lokallösning
- Hyresmodeller

Bilaga 2

Medverkans- och utställningsersättning

Nationalmuseum betalade under 2023 ut ersättning till *en* person bosatt utomlands för medverkan i utställningen *Trädgården* enligt ett separat avtal. Utbetalad ersättning: **147 783 kronor**.

Bilaga 3

Samarbeten

- **Arkitekturens grannar**
Planering och produktion inför genomförande av en samtalsserie om design, form och arkitektur under 2024.
- **DNP Museum Lab**
Utveckling av en samtalsmetod kring digitala konstbilder, med målet att öka välbefinnandet genom konst och samtal. En resa till Japan med workshops och seminarier genomfördes.
- **Dans- och koreografkollektivet Samlingen**
Utveckling och genomförande av event i form av kombinerad guidad visning och dansföreläsning på NM.
- **Dansens hus**
Samverkan kring ett konstnärligt utvecklingsarbete och en produktion som planeras på NM hösten 2024.
- **Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot, Hillerød och Carlsbergfondet, Köpenhamn**
Juryarbete för *Portræt nu! 2023*, Carlsbergfondets Portrætpris.
- **Fellingsbro folkhögskola**
Samarbete kring syntolkningar av bildkonst för att nå ut till personer med synnedsättning och blinda.
- **Fitzwilliams museum, Storbritannien**
Samarbete gällande pigmentanalys inom miniatyrmåleri.
- **Fuism (Föreningen för pedagogisk utveckling i Sveriges museer) och Thinking Museum**
Samarrangemang av en museipedagogisk konferens om nya metoder för visningar och samtal den 13–14 november.
- **Färgfabriken**
Samarbete om föreläsningar och programverksamhet kring utställningar under 2023.
- **Get creative with Art online**
NM deltar i ett EU-projektet om konst för skolor.
- **Göteborgs universitet, Institutionen för kulturvård**
Avsiktsförklaring för att skapa fortsatt och fördjupat samarbete inom konserveringsområdet togs fram 2022. Enhetschef Anne-Grethe Slettemoen deltog i två möten i Masterråd för konserveringsutbildningen. Möbelkonservator Elise Andersson undervisade under två dagar Bachelor studenter i möbelkonservering
- **Gustavsbergs porslinsmuseums vänner**
Samverkan kring informationsinhämtning och genomförande av programverksamhet på GPM.
- **Heritage Science Sverige**
Nätverket främjar gemensam användning av expertis, kompetenser, data och teknisk utrustning. NM ingår i samordningsgruppen med representanter från ett 20-tal myndigheter och museer, universitet och privata aktörer.
- **INHA (Institut national d'histoire de l'art), Paris**
Medverkan i urvalskommitté för forskningsanslag, granskningsuppdrag.
- **Internationella bekantskaper**
Samarbete kring visningar för nyanlända och etablerade svenskar som vill motverka segregatio
- **Jamtli, Östersund**
Samarbete i utställningsprojekt som visas kontinuerligt i Nationalmuseum Jamtli.
- **Kode, Bergen**
Samarbete i utställningsprojekten Harriet Backer (visas 2024).
- **Konstfack/Craft**
Samverkan i med intendentledda visningar för studenter och lärare, dialog mellan institutionerna.
- **Kulturhuset – Stadsteatern**
Nytt gemensamt programformat *Nationalmuseum på Bio* skapar möten mellan långfilm, bildkonst och människor genom filmvisning med introduktioner på Klarabiografen.
- **Kultur & Näringsliv**
Samarbetsavtal för att finna företag och finansiella partners.
- **Kungliga Konsthögskolan**
Samarbete sedan 2021. 2023 skapade en studentgrupp under professor Kristina Jansson konstverk på temat *Kropp* med utgångspunkt i museets samlingar. Elever tecknade live i salarna under museets teckningsfest.
- **Kungliga Operan**
Det nya programkonceptet *Konsten att lyssna* erbjuder konserter inne i utställningssalarna.
- **Kungl. Vitterhetsakademien**
Gemensamt symposium i oktober: *Gustav Vasa – 500 år av representation och reception*.

- **Lillehammer Kunstmuseum**
Samarbete i utställningsprojektet Bonnard och Norden (visas 2025).
- **Mingeikan Museum, Tokyo**
Samarbete kring kommande utställning om keramikerna Wilhelm Kåge och Shōji Hamada (visas på Gustavsbergs Porslinsmuseum 2024).
- **Moderna Museet**
Samarbete i utställningsprojektet *Vaginal Davis* (visas 2024). Gemensam kurirutbildning, deltagande med katalogtext i utställning om Lotte Laserstein. Gemensam drift av Konstbiblioteket. Överenskommelse om vissa arkivtjänster som innebär att externa forskarbesök till MM:s arkiv tas emot i Konstbibliotekets lokaler. Samverkan kring bevarande och vård. Överenskommelse om försäljning till MM av tjänster för flerårigt *European Horizon MOXY-project*.
- **Morgan Library, New York**
Samarbete i utställningsprojekt om Johan Tobias Sergel (visas 2026–2027).
- **Musée d'Orsay, Paris**
Samarbete i utställningsprojekten *Harriet Backer* (visas 2024).
- **My Art Museum, Seoul**
Samarbete i utställningen *From Dawn to Dusk* (visas 2024).
- **Nasjonalmuseet Oslo**
Samarbete i utställningsprojekten *Harriet Backer* (visas 2024) och *The Magic North* (visas 2024)
Medverkan med föredrag vid seminarium om *Harriet Backers brev* på museet i Oslo.
- **National Museum of Western Art, Tokyo**
Samarbete i utställningsprojekt om teckningar från Nationalmuseums samling (visas 2026).
- **Nationalmusei Vänner**
Vänföreningen möjliggjorde flera förvärv under 2023. Den stödjer sedan 1912 museets statliga uppdrag att utöka samlingarna.
- **Nationalmuseums donatorgrupp**
Gruppen finansierade 2023 flera projekt för att utveckla nya konserveringsmetoder. Skapades 2019 av anonyma donatorer i syfte att punktfinansiera verksamhet med fokus på forskning och konservering.
- **NEO Collections**
Samarbete mellan NM, Museum für Kunst und Gewerbe i Hamburg och Übersee-Museum i Bremen för att hitta nya metoder att arbeta med digitaliserade samlingar. Det ska pågå till 2024 och finansieras av tyska kulturstiftelsen Kulturstiftung des Bundes.
- **NEPO (Nordic Exceptionalism)**
Ett 2-årigt externt finansierat Nordiskt forskningsnätverk.
- **Noncitizen Archive**
Programserie med tre tillfällen, där samtida film på temat migration sattes i relation till museets samlingar.
- **Nordic network for art-based learning**
Medverkan vid nordisk konferens för konstbaserat lärande i Oslo. Det nystartade nätverket drivs av konstpedagoger från NM, Nordiska Akvarellmuseet, Nationalmuseet i Oslo, Finlands nationalgalleri, Islands nationalgalleri och Nationalgalleriet i Köpenhamn.
- **Nyckelviksskolan**
Samverkan med intendentledd visning och workshop för studenter och lärare kring Nationalmuseums form och designsamling, dialog mellan institutionerna i koppling mellan dåtid och nutid.
- **Plantagen**
Samarbete i samband med utställningen *Trädgården* där NM fick marknadsföra utställningen i Plantagens nyhetsbrevsutskick i utbyte mot en rabattkod för Plantagens kundklubb.
- **Petit Palais, Paris**
Samarbete i utställningsprojekt om Bruno Liljefors
- **Prinsessan Estelles Kulturstiftelse**
Gemensamt arrangerad programpunkt med publikt konstnärssamtal utifrån aktuella konstnärskap som presenteras av stiftelsen 2024, Charlotte Gyllenhammar.
- **Region Stockholm**
Deltagande i klusterpilotprojekt för idéer i syfte att lyfta fram Gustavsberg som besöksmål via Gustavsbergs Porslinsmuseum i samarbete med andra aktörer i hamnkvarten.
- **RFSL newcomers**
Konstsamtal och workshops på museet för unga nyanlända LGBTQ+-personer.

- **Riksantikvarieämbetet**
Samarbete kring flera interna och externa forsknings- och konserveringsprojekt inom teknisk konsthistoria samt kunskapsförsörjning och praktiska metodutveckling inom konsthandling. En medarbetare har varit gästkollega på Kulturarvslaboratoriet.
- **Robert Fux**
Samarbete med skådespelaren för att ta fram karaktären *superintendent Arva* till visningar för barn.
- **Sensus studieförbund och Synskadades riksförbund**
Samarrangemang med syntolkade visningar för synnedsatta och blinda deltagare, samt referensgrupper för utveckling av metoder och material som ökar tillgängligheten för dessa grupper.
- **Senioruniversitet/Folkuniversitet**
Samverkan kring att ta fram fördjupade temavisningar på NM som studieförbundet erbjuder
- **Sompo Art Museum, Tokyo**
Samarbete i utställningsprojektet *The Magic North* (visas 2024).
- **SR**
Samarbete kring produktionen *Da Vinci – Avkodad* i åtta avsnitt. En expert från NM medverkade.
- **Statens historiska museer**
Produktion av digitala lektioner utifrån verk i museets samlingar till den digitala skolplattformen *Sveriges historia* som drivs och förvaltas av Statens historiska museer.
- **Statens historiska museer och Wikimedia Sverige**
Samarbete kring projektet *Användbara auktoriteter för datadriven samlingsforskning* som syftar till att förbättra möjligheterna att söka i samlingsdata.
- **Stockholm Craft Week**
Pop up workshop kring Gustavsbergs Porslinsmuseum på Nationalmuseum.
- **Stockholms demensförening**
Löpande samverkan med konstsamtal för personer med demensdiagnos och deras anhöriga samt utvecklingsarbete med informationsmaterial för vårdgivare och anhöriga.
- **Stockholm Design Week**
Del av det officiella programmet med utställningen *Beauty and the Unexpected* och designsamlingen.
- **Stockholms universitet**
Deltagande i panelsamtal på Humanistiska fakultetens forskarskola, mottagande och handledning av praktikanter.
- **Stockholms universitet, Litteraturbanken och Dramaten**
Produktion av innehåll *Verket – en podd om klassiker* i samarbete med Anekdot (Stockholms universitet med finansiering av Kungl. Vitterhetsakademien), Litteraturbanken och Dramaten. NM producerade två avsnitt.
- **Svenska Dagbladet**
NM har under året haft ett barteravtal med SvD där NM får annonsyta i utbyte mot utlån av lokaler och visningar.
- **Svenska Institutet för Standarder (SIS)**
Deltagande i projektet *Bevarande av kulturarv* med målet att utarbeta europeiska standarder och riktlinjer för bevarande av det fysiska kulturarvet.
- **Svenska med baby**
Eftermiddagsträffar på NM tillsammans med organisation för nyblivna föräldrar, med workshop och visning i syfte att bryta segregation.
- **Svenskt demenscentrum**
Löpande samverkan med utvecklingsarbete för metoder och arrangemang för personer med demensdiagnos, deras vårdgivare och anhöriga.
- **SVT – Historien om Sverige**
Samarbete kring produktionen. SVT filmade i museets lokaler samt rådgjorde med NM kring bildurval.
- **SVT – Sveriges konsthistoria**
NM stöttade SVT med urval och research för inspelning. NM:s experter intervjuades i programmet.
- **The American Friends of Nationalmuseum**
Stiftelsen finansierade utställningskatalogen till utställningen *Beauty and the Unexpected* samt delar av utställningen genom en fundraisingkampanj i USA.
- **The Wineagency**
Genom ett samarbetsavtal har Nationalmuseum under 2023 fått vin till vernissager och representationsmiddagar i utbyte mot att The Wineagency fått låna lokaler till middagar och luncher.

- **Tiktok**
Samarbete kring kampanjen #kulturkollen, som syftade till att öka kulturkonsumtionen bland unga. NM producerade korta filmer, om konst- och designsamlingarna och delade med sig av sina erfarenheter kring Tiktok till branschkollegor.
- **Tokyo Metropolitan Art Museum, Tokyo**
Samarbete i utställningsprojektet *Masters of Swedish Painting*
- **Uppsala Barn och babylab**
Utvecklingsarbete kring visningar för barn pågår tillsammans med professor Gustaf Gredebäck vid psykologinstititionen, Uppsala universitet.
Samverkan utifrån museets arbete med babyvisningar och små barns möte med konst.
- **Uppsala universitet**
Mottagande och handledning av praktikanter. Samarbete kring utställningstexter för Museum Gustavianum.
- **Visit Sweden**
Samarbete med visningar av samlingarna för internationella pressgrupper.
- **Värmdö kommun**
Samarbete kring det planerade Kulturhuset i syfte att tillgängliggöra Gustavsbergssamlingen.
- **Yrkeshögskolan Hantverksakademin**
Flerårigt samarbete med årlig visning för studenter kring hantverkshistoria på museet.
- **Wikimedia**
Uppladdning av bildfiler från utställningen *Trädgården*.

Nationalmuseum är medlem i och/eller har engagemang i bland annat i följande organisationer:

- Aalto universitet
- ARLIS/Norden
- Association for Cultural Enterprises
- Barockakademien
- Bengt Julins fond
- Centralmuseernas digitaliseringsråd
- Centralmuseernas forskningsnätverk
- Centralmuseernas samarbetsråd
- CIHA (Comité International de l'Histoire de l'Art)
- Databasnätverket
- De ungas konstförening (DUK)
- Delta Kappa Gamma (DKG)
- Design Museums Network
- Digisam
- Europeana Copyright Community
- Europeana Members council
- European Registrars group
- FOMU (Forskning vid museer)
- Forum för specialbibliotek
- Föreningen för arkiv och informationsförvaltning
- Föreningen för pedagogisk utveckling i svenska museer
- Genus i museer
- Gripsholmsföreningen
- Hands on!
- Hedersporträttskommitté
- Heraldiska nämnden
- ICOM
- ICOM Conservation Committee
- ICOM International Committee for Education and Cultural Action
- International Advisory Committee of Keepers of Publ. Coll of Graphic Art (50 lux)
- International Association of Museum Publishers
- International Association of Research Institutes in the History of Art
- International Exhibition Organisers Group
- International Society for Education through Art

- Karolinska förbundet
- Konsthistoriska sällskapet
- Kungliga samfundet
- Nordic Art Intelligence Oy
- Nordic Registrars Group
- Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik
- Nordiska konservatorförbundet Sverige
- Nordiska museiförbundet
- Nätverk för samlingschefer
- Prins Eugens medaljkommitté
- Prins Eugens Waldemarsudde
- Research Institutes in the History of Art (RIHA)
- Riksbankens kommitté för minnesmynt
- Skönhetsrådet
- Stockholms Handelskammare
- Stockholms museibutikers förening
- Stockholms museiinformatörer
- Stiftelsen Längmanska kulturfonden
- Studi sul Settecento Romano
- Svensk biblioteksförening
- Svensk bokkonst
- Sveriges allmänna konstförening (SAK)
- Sveriges museer
- Sveriges museers digitala nätverk
- Sveriges museers kommunikatörsnätverk

13 UNDERTECKNANDE

Nationalmuseums årsredovisning 2023
Dnr: NM2024/118

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm, 22 februari 2024

Patrick Amsellem
Överintendent och myndighetschef Nationalmuseum

Årsredovisning för Nationalmuseum 2023

Dnr: NM 2024/118

Text: Nationalmuseum

Foto: Anna Danielsson/Nationalmuseum